Kočevska

Oktober 2024 / Poštnina plačana pri Pošti 1102 Ljubljana / Občina Kočevje / Brezplačni izvod

Cene stanovanj še kar rastejo



Foto: PBO nepremičnine

Tudi v Kočevju je povpraševanja po stanovanjih več kot ponudbe. To je tudi eden od razlogov za rast cen. Povprečna prodajna cena za stanovanje v Kočevju je v drugem četrtletju letošnjega leta znašala 1367 evrov na kvadratni meter. Ne glede na to med oglasi najdemo tudi stanovanjsko hišo v središču mesta, ki se prodaja za 500.000 evrov! Nepremičninski agentki, s katerima smo se pogovarjali, sicer beležita več povpraševanja po novejših, trajnostnih hišah ter manjših, namenjenih manjšim družinam. Več na strani 4.

Kraljica česna

Minulo nedeljo smo jo gledali na POP TV. Kočevko, ki se ji je utrnila ideja o novem izdelku po slabi letini. Kočevsko, ki prodaja bio fermentiran česen in je ena od sedmih udeleženk šova Štartaj Slovenija: na podeželju. Polona Šterk je začela pred desetimi leti s 30 kilogrami semenskega česna. Vmes je zmagala na Zlati šapi v kategoriji start up, letos pa nadaljuje s stotimi kilogrami semenskega česna ter vseslovensko oddajo, ki ji je omogočila plasiranje izdelka na Šparove trgovske police.



Foto: Štartaj Slovenija

Obnova Doma telesne kulture ▶ stran 2

Novi vodja inkubatorja ▶ stran 3

Leto Veronike in Friderika ▶ stran 5

Kočevje dobilo dializni center ▶ stran 6

Izjemno zanimanje za plezanje ▶ stran 10

Občinski nagrajenci ▶ stran 12

Najboljši stol je iz Kanade ▶ stran 14

O Rudniškem jezeru ▶ stran 17

Festival poklicev ▶ stran 18

Ristanc ▶ stran 20

Trajnostni turizem ▶ stran 22

Dom telesne kulture kmalu v novi preobleki

Stavba sredi Gaja, v kateri poleg zavoda za šport domujejo še športna zveza, ljudska univerza, združenje šoferjev in nekaj društev, bo do konca leta obnovljena. Zamenjava strešne kritine, izolacija fasade, obnova tuširnic, sanitarnih prostorov in garderob ter zamenjava parketa v enem delu rdečkaste stavbe naj bi bili, če bo vreme dopuščalo, končani do konca novembra. Dela bo izvajalo grosupeljsko podjetje GiB gradnje skupaj s kočevskimi podizvajalci. »Obnovili bomo tudi ogrevalni sistem, saj bomo prostore po novem ogrevali s toplotno črpalko. Hkrati bomo zamenjali nekaj opreme za košarko in odbojko,« je ob podpisu nekaj več kot pol milijona evrov vredne pogodbe povedal kočevski župan Gregor Košir. »Ekipe imamo že pripravljene,« je zatrdil direktor GiB gradenj Gašper Ploj in dodal: »mislim, da ne bi smeli imeti težav.«



Maketa Doma telesne kulture Kočevje; okoli 1962, • ***Foto: Pokrajinski muzej Kočevje, album Matija Cetinski***

Dotrajana stavba, nekaterim bolj znana kot fizkulturni dom, ki je prve športnike sprejela leta 1963 (ob praznovanju 20. obletnice zasedanja Zbora odposlancev), je bila v letu 1996 deležna le obnove strehe. Dom telesne kulture je zasnoval Marijan Božič, leta 1963 pa ga je zgradilo domače podjetje Zidar. V trietažni stavbi so vadili številni športniki in živeli (tudi) učitelji telovadbe, desetletje pa je imela v njej prostore kočevska knjižnica.

S 548.000 evrov vredno obnovo – 250.000 evrov so pridobili na razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport – bo Občina Kočevje zagotovila energetsko in funkcionalno učinkovitost stavbe, v kateri med drugim vadijo odbojko, košarko, atletiko, namizni tenis, plezanje in ju-jitsu oziroma nabirajo znanja uporabniki Ljudske univerze Kočevje. Po končani obnovi pa bo stena, ki gleda proti parkirišču, dobila tudi nov mural, izbran že na spomladanskem pozivu za poslikave. Mural bo naslikal Fedja Šičarov.

Petra Šolar

Intersocks odprl novo robotizirano skladišče

Če je v Intersocksovem skladišču do zdaj veljalo, da je človek tisti, ki gre do blaga (ang. *man to boots*), to zdaj poteka nekoliko drugače. Novo robotizirano skladišče Autostore namreč deluje v obratni smeri, in sicer je blago tisto, ki pride k človeku (ang. *boots to man*). Tako ga je najbolj plastično predstavil direktor družbe Marjan Kočila.

»Pred 20 leti smo delali v 500 metrov oddaljenem skladišču, s svinčnikom in zvezkom v roki. Že prehod na QR-kode je bil velik korak, saj smo zvezek in pisalo zamenjali s skenerjem in računalnikom. Ampak tudi to postaja ovira, kajti iskanje blaga, toliko milijonov čevljev ali parov nogavic, ni enostavno,« je pojasnil Kočila. Robotizirano skladišče Intersocksa na Reški cesti 29 v Kočevju je prvo takšno v Sloveniji. »Ta sistem bo bistveno izboljšal kakovost dela in natančnost,« je še dejal direktor. Povedano drugače – nova investicija v skladišče bo podjetju omogočila, da avtomatizira in optimizira logistične procese. Skladišče, ki so ga odprli 27. septembra, omogoča učinkovito skladiščenje in obdelavo naročil, kar bo bistveno pospešilo odzivnost na trgu, izboljšalo natančnost dostave in zmanjšalo obremenitev zaposlenih.

Omenjena investicija je del širše pobude podjetja Intersocks, ki je v zadnjih letih močno vlagalo v razvoj svojih zmogljivosti v Kočevju in tudi širše, predvsem v Italiji. Poleg novega skladišča so v Kočevju pred kratkim odprli tudi novo proizvodno halo, investirali v najsodobnejše stroje za pletenje in izboljšali naše informacijske tehnologije. Z novimi investicijami ne krepijo le svoje prisotnosti na mednarodnem trgu, temveč prispevajo tudi k lokalnemu gospodarskemu razvoju. »S tem projektom ustvarjamo kakovostna delovna mesta, povečujemo konkurenčnost regije ter omogočamo hitrejše in učinkovitejše poslovanje,« navajajo.



Foto: Jože Rehberger Ogrin



Foto: Neja Jerebičnik

Intersocks je sicer del mednarodne skupine Arklyz s sedežem v Švici – slednja zaposluje več kot 2500 ljudi in ima več kot 310 milijonov evrov prihodkov neto. Je pa Autostore le prvi korak k širši logistični širitvi podjetja – naslednja faza bo izgradnja visoko regalnega skladišča s kapaciteto za približno 10.000 do 12.000 palet različnih modulov, kar bo še dodatno povečalo zmožnosti skladiščenja in omogočilo boljše upravljanje naraščajočega povpraševanja na domačem in tujih trgih.

Neja Jerebičnik

Gasilke v Gasilski zvezi Kočevje

V prostovoljna gasilska društva v Gasilski zvezi Kočevje je včlanjenih več kot 500 članic, od tega jih je približno 35 v operativi. Med 16 društvi ima eno društvo poveljnico, eno društvo predsednico, dve članici sta v upravnem odboru Gasilske zveze Kočevje, ena članica je v poveljstvu zveze, ena članica pa je članica sveta članic pri Gasilski zvezi Slovenije (predsednica komisije za članice Regija Ljubljana II).

V komisiji za članice pri GZ Kočevje smo v mandatnem obdobju 2023-2028 Nives Rauh (PGD Predgrad), Jožica Letnar Založnik (PGD Šalka vas), Janja Šabić Ivanović (PGD Mahovnik), Majda Kučan (PGD Livold), Andreja Zdravič Bauer (PGD Vas Fara) in Vesna Jerbič Perko (PGD Dolga vas – Kočevje). Članice prostovoljnih gasilskih društev v GZ Kočevje smo aktivne celo leto. Udeležujemo se različnih intervencij in vaj, kot mentorice sodelujemo pri različnih tekmovanjih mladine, poleg tega pa se tudi same udeležujemo različnih tekmovanj, strokovnih ekskurzij (ogled Gasilske brigade Ljubljana spomladi), izobraževanj, nepogrešljive smo pri dogodkih v gasilskih društvih.



Gasilska slika udeleženk pohoda članic Regije Ljubljana II. • ***Foto: Metka Malnar***

Septembra smo se udeležile posveta članic Regije Ljubljana II v Dobrepolju, ki smo ga lani organizirale v Kočevju.

Tudi letos smo organizirale tradicionalni pohod v spomin na 18. mladinsko gasilsko olimpijado v Kočevju leta 2011, na katerega smo povabile članice Regije Ljubljana II. Udeležilo se ga je 57 gasilk iz GZ Kočevje, Ivančna Gorica, Grosuplje in Ribnica. Srečale smo se v Koprivniku, kjer smo spoznavale vas in njeno okolico, prijazno pa so nas sprejeli tudi v Zavodu Nesseltal - Koprivnik. Po gasilsko obarvanih zabavnih igrah so domači gasilci poskrbeli še za hrano in pijačo.

Na občinskem tekmovanju v trodelnem napadu z motorno brizgalno (CTIF) so se na regijsko tekmovanje, ki je 12. oktobra 2024 potekalo v Ivančni Gorici, uvrstile ekipe starejših članic in članic B iz Šalke vasi in Dolge vasi ter ekipi članic A iz PGD Vas – Fara in Dolga vas. Starejšim članicam in članicam A iz PGD Dolga vas – Kočevje se je z doseženim drugim oziroma tretjim mestom na regijskem tekmovanju uspelo uvrstiti na državno tekmovanje, ki bo predvidoma maja prihodnje leto.

Vesna Jerbič Perko

Vodenje inkubatorja prevzel Adem Ibrahimović

Petintridesetletni diplomirani inženir multimedijskih komunikacij Adem Ibrahimović je na začetku oktobra prevzel vajeti pred 16 leti ustanovljenega kočevskega zavoda. Pred njim je od leta 2015 Podjetniški inkubator Kočevje vodil Marko Stijepić. Adem, ki se je ekipi inkubatorja pridružil leta 2016, je dobil enoletni mandat vršilca dolžnosti direktorja – mandat se lahko predčasno skrajša, če svet zavoda imenuje direktorja.

»Z odgovornostjo prevzemam vodenje Podjetniškega inkubatorja Kočevje, kjer bomo še naprej usmerjeni v zagotavljanje kakovostne podpore za razvoj podjetništva in pomagali podjetnikom uspešno soočati se z izzivi sodobnega poslovanja. Še naprej bomo krepili


Foto: arhiv Adema Ibrahimovića

obstoječe programe in pripravo podjetnikov na dinamično poslovno okolje,« je pojasnil novopečeni vodja in dodal, da posebno vlogo vidi v povezovanju z različnimi deležniki, saj je ravno združevanje znanj in izkušenj ključ do hitrejšega in učinkovitejšega reševanja kompleksnih izzivov. Podjetniški inkubator Kočevje se je pred tremi leti preselil s Trate na Novomeško cesto, leta 2018 pa so mu pripojili Ljudsko univerzo Kočevje.

Petra Šolar

Uvodnik

Ne objavljamo črne kronike. Ne menijev malic. Izogibamo se populizmu. V našem časopisu se nikoli ne zgodi, da se župan s svojimi izjavami pojavi v dveh glavnih temah. Kot se prepogosto pojavlja v neki tedenski oddaji. Ne polnimo prostora s temami kislih kumaric, kot npr. kje boste pa vi preživeli dopust? Ko se lotimo osrednje teme, pridobimo obe (ali več) plati. Nikoli ne objavljamo PR-sporočil, ker se nam ne bi ljubilo PR-sporočil preoblikovati v novinarski članek ali vprašati kaj več. Ali preveriti dejstev. Nismo odvisni od oglasov, čeprav jih imamo, ker je tako določila programska zasnova. Ne izrabljamo nazivov za pisanje raznih odprtih pisem, nismo politično vezani na nobeno stranko in prav z nobeno stranko ali listo ne simpatiziramo. Še več: ko se dobimo, brez slabe vesti argumentiramo dobre ali slabe poteze enih in drugih. Dobre ali slabe nastope. A o tem ne pišemo. Nismo vpleteni v zgodbe ukinjanj koncesij, pravzaprav smo edini, ki smo objavili korekten poglobljen članek o enem izmed zavodov. In?

Paradoks vsega tega je, da nas (pre) več ljudi jemlje kot 'podaljšek' oblasti. Lokalne oblasti. Čeprav: nihče od nas ni zaposlen v občinski upravi, vsi imamo svoje službe oz. delamo marsikaj več od časopisa; smo v preteklosti večkrat sedeli za mizo v sejni sobi občine in nizali argumente, zakaj 'tako ni prav' in branili novinarska načela; čeprav nikoli ne objavimo 'zgodbe', ki jo plasira nekdo iz občine, temveč odpišemo, da bomo preverili, in ko preverimo, to naredimo temeljito; čeprav nihče od nas v prostem času ne prijateljuje z nikomer od lokalnih oblastnikov; nihče od nas nima društva, kluba ali česarkoli, kar bi bilo odvisno od razpisov Občine Kočevje. Držimo se novinarskih načel, kar bi težko rekli za 'vse' preostale ' kočevske medije', ki so očitno Kočevsko izbrisali iz medijskega prostora. Kako drugače sicer razumeti neko vabilo, pod katero so se podpisali 'vsi' kočevski mediji? Vsi? To, da neodvisnih medijev, ni, vemo. Vendar so mediji, ki se trudijo delati profesionalno, in mediji, ki se ne. So mediji, ki so odvisni od oglasov in naročnikov in prilagajajo vsebine tem, in so mediji, ki niso. So mediji, ki dobivajo proračunska sredstva za 'informiranje in oglaševanje', a to pozabijo omeniti. Nismo medij, ki želi všečke. Nismo medij, ki bi simpatiziral z desnimi ali z levimi. Zagotovo pa smo medij. Še več: upam si trditi, da veliko boljši od precej drugih.

Petra Šolar
odgovorna urednica

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je **rok za oddajo prispevkov** za novembrsko številko **10. 11. 2024**. Gradivo pošljite na naslov **info@kocevska.si**.

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 102, oktober 2024 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan Gregor Košir • Odgovorna urednica: Petra Šolar • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: WooCHE, oblikovanje, Marko Vovk, s. p. • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevska.si · Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, matej.kosten@kocevska.si • Tisk: Tiskara Zagreb d. o. o., Radnička cesta 210, 10 000 Zagreb • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajšanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-07a52

Koliko stane kvadratni meter v Kočevju?

Cene nepremičnin v Sloveniji že vrsto let naraščajo, najbolj v prestolnici, na slovenski obali in na Gorenjskem, temu trendu pa se ni izognila niti Kočevska. Če smo nekoč veljali za bolj ugoden trg, lahko opazimo, da so (oglaševane) cene nepremičnin pri nas morda višje, kot bi pričakovali. So realne? Koliko morajo Kočevke in Kočevci odšteti za kvadratni meter nepremičnine? In katera je najdražja nepremičnina, ki se trenutno prodaja pri nas? O tem smo govorili z nepremičninskima agentkama Aleksandro Osterman s PBO nepremičnine ter Petro Lunder s KW Slovenia.

Kmalu po tem, ko je Geodetska uprava RS (Gurs) javno objavila poskusne izračune posplošene vrednosti nepremičnin, se je portal Prostor 'sesul' in bil zaradi velikega navala občasno nedosegljiv. Kot kaže, je bilo kar precej tistih, ki so želeli preveriti, na koliko tisočakov je informativno ocenjena njihova nepremičnina, Gurs je namreč v nekem trenutku zabeležil kar 50.000 vpogledov na minuto. Pri nas je trg nepremičnin v vzponu že od leta 2016, še posebej pa od leta 2020. V zadnjih petih letih so se cene na trgu in posledično vrednosti nepremičnin, ko gre za stanovanja, povišale za skoraj 100 odstotkov, za hiše pa 80 odstotkov. Največji dvig je opazen v Ljubljani in njeni okolici, v slovenski Istri in na turističnih območjih na Gorenjskem.

Povpraševanje večje od ponudbe

Od konca finančne krize leta 2013 do leta 2022 so cene nepremičnin v Sloveniji zelo hitro rasle, zdaj pa so se, vsaj na Kočevskem, stabilizirale, pojasnjuje Aleksandra Osterman in dodaja, da ni pričakovati padca ali rasti. »Ponudba na našem trgu že leta ne more zadostiti povpraševanja po manjših stanovanjskih enotah in manjših hišah. Veliko zanimanja je po novejših stanovanjih, kot je denimo nekdanja klavnica, tam smo jih lani in predlani prodali v celoti, njihova cena pa je še sprejemljiva za naš trg,« opisuje.

Da je povpraševanje večje od ponudbe, se strinjata obe sogovornici. »Povprečna prodajna cena za stanovanje je v drugem četrtletju 2024 znašala 1367 evrov na kvadratni meter, medtem ko je bila povprečna cena hiše 471 evrov na kvadratni meter, kar je značilno za regije, ki so oddaljene od večjih urbanih središč. Mediana prodajne cene nepremičnin je v regiji prav tako dosegla 2.367,43 evra na kvadratni meter, kar predstavlja 2,5-odstotno rast glede na prejšnje četrtletje. Ta podatek nam pove, da je povpraševanje v večini primerov večje od ponudbe, kar seveda spodbuja rast cen,« opisuje Petra Lunder.

Za stanovanja približno 2000 evrov na kvadratni meter

»Cene starejših stanovanj so okoli 1.700 do 2.200 evrov na kvadratni meter, povpraševanje po teh stanovanjih pa je še vedno večje od ponudbe. Beležimo veliko povpraševanje po novejših, trajnostnih hišah, saj je kupcem pomembna energetska učinkovitost, s tem pa tudi povezani nižji stroški energije. Opažamo zanimanje za manjše hiše, namenjene manjšim družinam, ki so tudi bolj ekonomične, saj potrebujejo manj vzdrževanja in so cenovno bolj dostopne, ter s tem pogojena kupna moč kupcev, inflacija, obrestne mere in ugodnost stanovanjskih kreditov, pojasnjuje Ostermanova. Najbolj zaželene lokacije so v ožji okolici mesta, v bližini šol in vrtcev, zdravstvenega doma in trgovin. Tako tudi Lundrova, ki dodaja, da so cenjene tudi lokacije v bližini naravnih znamenitosti, »kar privablja tako stalne prebivalce kot tudi kupce, ki iščejo počitniške nepremičnine«.



Foto: PBO nepremičnine

zazidljive parcele,« pa pojasnjuje Ostermanova in dodaja, da se novogradnje lahko prodajo tudi po višjih cenah na kvadratni meter.

»Kar se tiče oglaševanih cen so na trgu na voljo stanovanja po povprečni ceni 2.126,63 evra na kvadratni meter, medtem ko je povprečna oglaševana cena hiš 1.124,70 evra na kvadratni meter. Ta rast cen in povpraševanje nakazujeta stabilnost trga, zlasti v urbanih delih Kočevja, kjer stanovanja privabljajo različne profile kupcev, od mladih družin do posameznikov,« še dodaja Lundrova. Povprečna oglaševana cena poslovnih prostorov pa znaša 946,16 evra na kvadratni meter.

Na ceno najbolj vplivajo lokacija, »ker nimamo dosti stanovanj z dvigalom, pa tudi nadstropje stanovanja, pri čemer nižje locirana dosegajo višjo ceno«. Močan vpliv imajo tudi gospodarski razvoj in

Nepremičnine pri nas kupujejo tudi tujci

Kdo pa so kupci? Kot pojasnjuje Lundrova, prevladujejo domačini in posamezniki iz drugih delov države, ki iščejo cenovno dostopnejše možnosti v primerjavi z večjimi mesti. »Kočevje je zlasti privlačno za mlade družine in posameznike, ki iščejo stanovanja v urbanih delih, kjer je povpraševanje stabilno. V zadnjem času pa opažamo tudi zanimanje kupcev iz večjih slovenskih mest, ki se selijo v bolj umirjena in naravna okolja. Kar se tiče tujcev, njihova prisotnost na kočevskem nepremičninskem trgu za zdaj ostaja omejena, čeprav narašča zanimanje zaradi lepote narave in nižjih cen.« Ostermanova pa, da nepremičnine poleg domačinov in že omenjenih prebivalcev drugih mest zadnja leta kupujejo tudi Angleži in Američani.

So oglaševane cene realne?

Najdražja nepremičnina na Kočevskem, ki se prodaja prek PBO nepremičnin, je stanovanjska hiša v strogem centru mesta, ki se prodaja nekaj mesecev. Gre za večstanovanjsko hišo z dvema parcelama, v bližini reke Rinže, ki se prodaja za 500.000 evrov. Na industrijski coni Lik pa je skoraj 14.000 kvadratnih metrov zazidljive parcele naprodaj za 1.000.000 evrov. Pri agenciji KW Slovenia je trenutno najdražji proizvodno-skladiščni objekt s pisarniškim aneksom, ki obsega približno 11.750 kvadratnih metrov, prodaja pa se po ceni 2.330.000 evrov. V prodaji je tudi hotel Valentin, ki se prodaja za 750.000 evrov. Takšne nepremičnine se, tako Lundrova, sicer običajno prodajajo dlje časa, saj gre za specifične potencialne kupce, ki iščejo tovrstne poslovne prostore oziroma investicijske priložnosti.

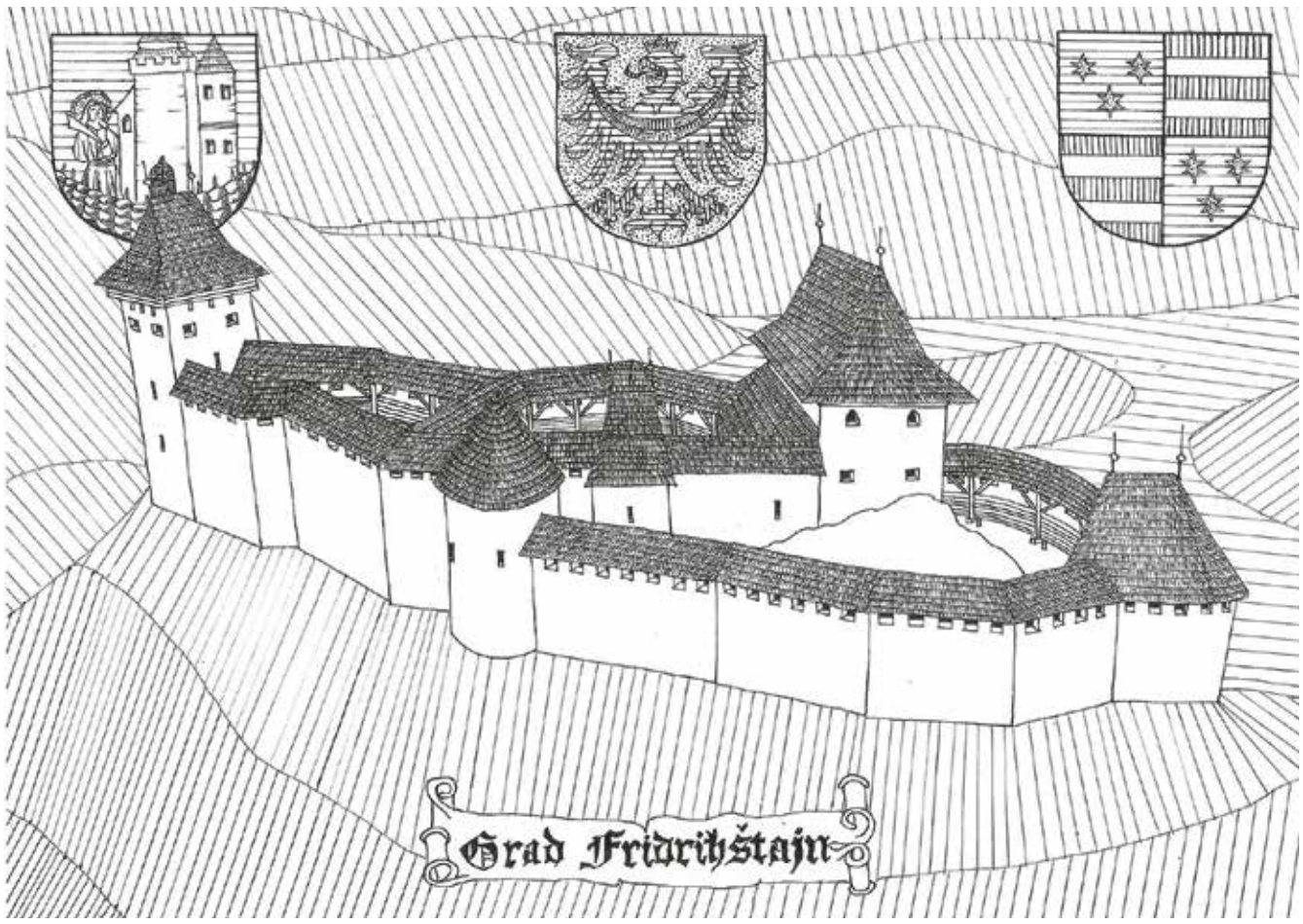
Lastniki nepremičnin na Kočevskem se pogosto odločajo za postavljanje višjih oglaševanih cen, pojasnjuje Lundrova, saj povpraševanje trenutno presega ponudbo. »To jim omogoča ustvarjanje pogajalskega prostora, ki kupcem in prodajalcem ponuja fleksibilnost pri doseganju končne cene. Višje oglaševane cene so torej del prodajne strategije, kjer lastniki pričakujejo, da bo končna prodajna cena nižja, vendar še vedno ugodna zanje,« pove. A ob tem poudarja, da oglaševane cene redko odražajo končne prodajne cene, kar je značilno tudi za slovenski nepremičninski trg. »Razlika med oglaševano in prodajno ceno običajno znaša okoli 15 odstotkov, kar pomeni, da končna cena nepremičnin pogosto pade pod prvotno oglaševano vrednost. V trenutnih razmerah to pomeni, da kupci pričakujejo možnost znižanja cene med pogajanji, lastniki pa v oglaševanih cenah ohranjajo določeno rezervo.«

Ostermanova pa pojasnjuje, da ceno nepremičnine določa trg in da so povprečne tržne vrednosti primerljive z oglaševanimi. »Odstopanja od oglaševane in dosežene cene so okoli 5 odstotkov pri stanovanjih, pri hišah pa okoli 10 odstotkov«. Navaja, da so v večini primerov cene realne, »so pa seveda izjeme, kar pa trg kmalu pokaže in treba se je prilagoditi trenutni 'tržni sposobnosti'«.

Neja Jerebičnik

Leto Veronike in Friderika

Zgodba o Veroniki in Frideriku, mladi 'krhki svetlolaski' in 'do tedaj precej lahkoživem' nasledniku rodbine celjskih grofov bo navdih aktivnostim v prihajajočem kulturnem letu Občine Kočevje. Zgodba o veliki ljubezni, ki se je končala tragično, se je kljub pomanjkljivim virom prenašala kar šest stoletij. V kolektivni spomin Slovencev se je zarezala, čeprav o Veroniki ali o skupnem srečnem življenju para na gradu Fridrihštajn vemo izredno malo.



Vir: www.hikuk.com

Prepiri z očetom, sumljiva smrt prve žene Elizabete Frankopanske, ogrožen ugled družine, ki je stoletje nabirala premoženje na eni strani ter neizmerna, pristna ljubezen na drugi strani je navdihnila številne pisatelje, pesnike, dramske ustvarjalce, likovnike, kiparje in druge umetnike. V sklopu 15. tematskega leta Občine Kočevje bo zgodba z bistvom – ljubeznijo – krojila tudi aktivnosti v Kočevju. Katere konkretno, komisija, ki preučuje tematske predloge za imenovanje kulturnih let, še ni določila, bo pa Veroniki in Frideriku posvečeno tematsko leto sovpadlo z izdajo Veronikine poštne znamke, ki jo bo Pošta Slovenije izdala ob 600. obletnici Veronikine smrti. Znamko je predlagal Pokrajinski muzej Celje.

Sin, ki razjezi očeta

Friderik II. Celjski je nosil enako ime kot njegov praded Friderik I. Ravno Frideriku I. gredo zasluge – imel pa je tudi kanček sreče, saj je bil po materini strani sorodnik grofov Vovbrških, ki so izgubili zadnjega moškega potomca –za prilastitev vovbrške dediščine v porečju Savinje s Celjem vred. In za začetek vzpona pozneje mogočne dinastije. Leta 1333 se z ženo in štirimi otroki preseli na Stari grad, sedem let pozneje dobi naziv grof Friderik Celjski. Dinastija kmalu zamenja grb, svoje premoženje in vpliv pa povečuje s preverjenim načinom, ki so ga prakticirali že Habsburžani, to je vnaprej dogovorjenimi zakonskimi zvezami, katerih cilja sta zagotavljanje plemiškega nasledstva in povečevanje posesti oz. pridobivanja zaveznikov.

A to mrežo prekine ravno Friderik II. Poročen moški, ki so mu 'primerno nevesto', eno izmed Frankopanskih (druga najmočnejša rodbina na Hrvaškem, takoj za Zrinjskimi) izbrali že v otroštvu in se pri svojih štiridesetih in nekaj letih zaljubi v mlajše dekle. V prvem, domnevno nesrečnem zakonu Friderik dobi enega moškega potomca. Zgodovinskih virov je malo, avtorji, ki so preučevali Friderikovo življenje, se večinoma sklicujejo na Celjsko kroniko. Kmalu po srečanju z Veroniko, domnevno spletično njegove žene, na nepojasnjen način umre prva žena Elizabeta Frankopanska (1422 ali 1423), Friderik se kljub močnemu nasprotovanju očeta Hermana II. Celjskega poroči z Veroniko, jo odpelje na grad Fridrihštajn, kjer pa uživata le kratek čas.

Skrivnostna Veronika

Ljubka gospodična, spletična, hči ogrskega plemiča – to so zapisi, ki jih najdemo za Veroniko v zgodovinskih virih. Prvi opis je uporabil kronist Celjske kronike, drugega posredni zgodovinski viri, tretjega Friderik II. sam, ko je pred očetovim besom iskal azil (1424) pri beneškem dožu. Zakonska sreča je namreč trajala kratko in Herman je zaljubljenca ujel s pomočjo družine. Friderika II. leta 1425 njegov svak Sigismund povabi na Ogrsko, v tem času Veronika zbeži in se skriva, a jo kmalu ujamejo, Friderika kralj Sigismund ujame in izroči očetu. Ta ga strpa v stolp, sprva na Ojstrici, nato v Celju, kjer ga hoče izstradati. Veroniki sodijo zaradi čarovništva, a jim tega ne uspe dokazati. Ne glede na sodbo Herman II. ukaže umor. Po tem in zaprtju Friderika II. grad nad Kočevjem po Hermanovem ukazu podrejo, a ga nato ponovno sezidajo. Friderikov oče se je po ugibanju nekaterih, npr. dr. Mojce Kovačič, moral sprijazniti, da sta vmes umrla preostala sinova, in je bil zato leto dni po uboju Veronike primoran skleniti premirje s sinom. Kje je pokopana Veronika, še vedno ostaja skrivnost, kot skoraj vse njeno življenje. In domnevni sin, ki naj bi se rodil paru. Listina, ki jo hranijo v arhivu, priča samo o tem, da je Friderik II. daroval kartuziji Bistra za mašo.

Tržno izredno zanimiva, a neizkoriščena zgodba

Tragiko zgodbe, ki spominja na romantična Romea in Julijo, so unovčili številni Slovenci, zlasti v Celju, pa tudi Hrvati, toda nihče na Kočevskem. Leta 2014 je na natečaju za Naj spominek sicer zmagal Veronikin in Friderikov glavnik, leto dni pozneje pa Friderikova in Veronikina lizika, a sta šla v pozabo. Razen dveh upodobitev Veronike – prve na terasi pri Ribiču, druge na Batisovi hiši – ter posnetka (vizualizacije) gradu Fridrihštajn, ki sta ga na podlagi 3D skeniranja v sklopu projekta Zidovi in drevesa pripravila Lesart in Pokrajinski muzej Kočevje, pri nas ni zaslediti nobenega spominka, produkta oz. nobene tržno naravnane zgodbe o slavnem paru. Direktorica Pokrajinskega muzeja Kočevje Vesna Jerbič Perko delni razlog pripisuje številnim zgodovinsko pomembnim obdobjem, ki smo se jim na Kočevskem do zdaj posvečali z razstavami. »Morda je razlog tudi v tem, da je bil Fridrihštajn na robu zaprtega območja.« Leta 2000 so ga razglasili za kulturni in zgodovinski spomenik lokalnega pomena. Za te pa velja poseben varstveni režim. »Dejstvo je, da so razvaline pod varstvom Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki si je prizadeval za nadaljnje raziskave in obnovo gradu. Zdaj je za vsak poseg, tudi postavitev odra na Fridrihštajnu, treba dobiti kulturnovarstveno soglasje,« dodaja. »Veroniko so si drugod bolj vzeli za svojo kot pri nas,« še pritrdi Jerbič Perkova. O načrtovanih aktivnostih v sklopu tematskega leta pa: »Mi v muzeju se bomo v tematskem letu posvečali temu, kaj se o Veroniki ve in kaj ne. Nove raziskave namreč terjajo več let dela.«

Nedokončana zgodba

Razvaline gradu Fridrihštajn so odlična kulisa za gledališke predstave, prireditve, pripovedne večere, morda tudi poroke. Najvišje ležeči grad na Slovenskem oz. to, kar je od njega ostalo, ima potencial. Lahko bi postal prizorišče številnih aktivnosti. Morda pa bo ravno tematsko leto, ki ga v Kočevju začenjamo januarja prihodnje leto, podlaga za tovrstne aktivnosti …

Petra Šolar

Dializni center sprejel prve paciente



Foto: arhiv Občine Kočevje

Dializni center Kočevje je 16. oktobra sprejel prve paciente, kar predstavlja primer dobre prakse sodelovanja med lokalno skupnostjo in javnimi zavodi. S tem projektom so zdravstvene storitve postale bolj dostopne pacientom, ki so se morali prej vsakodnevno voziti tudi v do 60 km oddaljene kraje. Pobudnik projekta je bil takratni župan dr. Vladimir Prebilič, ki je izpostavil izjemno obremenitev pacientov, saj so bili odsotni od doma tudi do 10 ur na dan, kar je bistveno poslabšalo kakovost njihovega življenja. Občina in Univerzitetni klinični center Ljubljana (v nadaljevanju UKC) sta decembra leta 2021 podpisala predpogodbo o vzpostavitvi centra za dializo. V skladu s to predpogodbo se je Občina Kočevje zavezala, da bo zagotovila in opremila primerne prostore ter jih oddala v brezplačni najem UKC Ljubljana. Ta pa se je zavezal, da bo vzpostavil center in dializo v Kočevju izvajal nadaljnjih 10 let. S tem sporazumom sta obe strani omogočili pomembno izboljšanje dostopnosti do zdravstvene oskrbe za prebivalce regije, ki potrebujejo dializno zdravljenje. Projekt sta podprla tudi Zdravstveni dom Kočevje in Dom starejših občanov Kočevje, ki v okviru projekta pacientom dostavlja hrano. Zaposleni v dializnem centru so strokovno usposobljeni in delo opravljajo na najvišji ravni, ne smemo pa pozabiti tudi, da ti zdaj opravljajo delo v domačem okolju, kar pomeni, da lahko več časa namenijo sebi in svojim družinam. Uradno odprtje centra je potekalo 11. oktobra ob prisotnosti ministrice za zdravje, dr. Valentine Prevolnik Rupel, generalnega direktorja UKC, dr. Marka Juga, podžupana občine Kočevje, Gregorja Koširja, in direktorja Zdravstvenega doma Kočevje, Emirja Kuduzovića, ki so izrazili željo, da bi center izboljšal življenje pacientov in prispeval k boljši dostopnosti zdravstvenih storitev v naši regiji.

A. P.

Rožnato drevo: Simbol ozaveščanja



Foto: arhiv Občine Kočevje

V okviru Rožnatega oktobra, meseca, ki je namenjen ozaveščanju o raku na dojki, smo pri Vrtcu Čebelica simbolično posadili 'rožnato drevo', natančneje kanadski judeževec, ki je znano po svojih lepih rožnatih cvetovih in bogatih, rdečih jesenskih listih. S simboliko rožnatega drevesa, ki bo raslo in cvetelo, se je občina zavezala k nadaljnjemu ozaveščanju o tej pomembni temi. Poskušamo in želimo podpreti vse, ki se soočajo s to boleznijo, ter opozoriti na pomen preventivnega pregleda in zgodnje odkrivanje raka na dojki. Dogodek je bil organiziran v sodelovanju s slovenskim združenjem za boj proti raku na dojki Europa Donna Slovenija, ki si prizadeva za širjenje zavedanja o tej bolezni in za podporo bolnikom ter njihovim družinam. Vsi sodelujoči so prispevali k ustvarjanju čudovitega in trajnega simbola solidarnosti – rožnatega drevesa, ki bo raslo in nas vsak dan opominjalo na moč in podporo tistim, ki so se oz. se soočajo s to boleznijo.

A. P., M. D.

Javna razgrnitev predloga modelov vrednotenja nepremičnin

Občina Kočevje naznanja javno razgrnitev predloga modelov vrednotenja nepremičnin za območje občine Kočevje, ki ga je pripravila Geodetska uprava Republike Slovenije. Gradivo bo javno razgrnjeno od 10. oktobra do 10. novembra 2024, ogled pa je možen na spletnih straneh portala Prostor in v prostorih Občine Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje (v pritličju). V okviru javne razgrnitve lahko zainteresirana javnost poda mnenja in pripombe k predlogu modelov vrednotenja nepremičnin od 10. oktobra 2024 do 25. novembra 2024. Splošne pripombe na modele vrednotenja nepremičnin se dajejo na obrazcu JR.MV-2, dostopnem na spletnem naslovu portala Prostor, in se pošljejo na naslov Geodetska uprava Republike Slovenije, Zemljemerska 12, 1000 Ljubljana ali po elektronski pošti na naslov vrednotenje@gov.si. Pripombe, ki se nanašajo na nepremičnine na območju občine in se nanašajo na vrednostne ravni in vrednostne cone na območju občine se oddajajo na obrazcu JR.MV-1, dostopnem na spletni strani portala Prostor, in se posredujejo na občino po pošti na naslov Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 13330 Kočevje ali po elektronski pošti na naslov obcina@kocevje.si, pri čemer se v rubriki 'zadeva' navede »javna razgrnitev predloga modelov vrednotenja nepremičnin«, ali osebno na vložišču Občine Kočevje, Ljubljanska cesta 26, Kočevje. Vsi pomembnejši podatki o množičnem vrednotenju nepremičnin so dostopni na spletni strani portala Prostor.

M. D.

Koraki za boljšo prihodnost

Evropski teden mobilnosti se je letos zaključil z odločnim pozivom k spremembam, ki so nujne za izboljšanje našega okolja in zdravja. Dan brez avtomobila je bil dan priložnosti, da se občani zavemo negativnih vplivov prekomerne uporabe avtomobilov, kot so onesnaževanje zraka, prometne nesreče in zmanjšanje kakovosti življenja v urbanih središčih. S pobudo k hoji, vožnji s kolesom in uporabi javnega prevoza smo želeli pokazati, da so alternativne oblike prevoza dostopne in enostavne ter da lahko vsak od nas prispeva k izboljšanju življenjskega sloga. Hoja in kolesarjenje prispevata k fizični kondiciji, hkrati pa tudi izboljšujeta duševno zdravje ter zmanjšujeta izpuste toplogrednih plinov. Na dan brez avtomobila smo v Športni dvorani in pred njo organizirali aktivnosti, dogodke in izobraževanja, ponudili smo kolesarski zajtrk, na voljo je bila brezplačna popravljalnica koles, izvajal se je prikaz temeljnih postopkov oživljanja, pogumni pa so lahko preizkusili prevračalnik, napravo, ki je zasnovana za simulacijo prevrnitve, kar omogoča udeležencem, da doživijo občutek letenja in vrtenja. Najmlajši in mladostniki so se zabavali med tekom, hkrati pa so se učili o podnebnih spremembah, recikliranju in trajnostnem razvoju. Pridružili so se nam tudi Sopotniki, ki so predstavili nov projekt prostovoljstva, Občina pa je v sodelovanju s podjetjem Acer iz Novega mesta izvajala anketo o prometni ureditvi v sklopu ureditve nove Občinske celostne prometne strategije. Dogodek je bil odličen način za vključitev vseh generacij v razpravo o podnebju in njegovem vplivu na okolje. S skupnimi močmi in predanim trudom lahko najmlajšim pokažemo, da so pomembni akterji v boju proti podnebnim spremembam ter da lahko s svojimi dejanji vplivajo na prihodnost našega okolja.

A. P.



Foto: arhiv Občine Kočevje

Obvestilo Zavoda Sopotniki

Zavod Sopotniki sporočamo, da smo **od 28. 10. 2024 do 1. 11. 2024** zaradi dopusta in praznikov zaprti. V tem času ne bomo sprejemali rezervacij, prav tako ne bomo vozili. Vrnemo se v ponedeljek, 4. 11. 2024. Hvala za razumevanje.



OČESNA ORDINACIJA IN OPTIKA PUŠNIK NOVLJAN KOČEVJE

KDAJ NA PREGLED OČI IN VIDA?

Opažate slabši vid na daljavo, bližino ali oboje? Se vam blešči ob nočni vožnji? Imate pogoste glavobole, občutek peska v očeh? Imate kakršne koli druge težave z očmi? Je od zadnjega pregleda oči minilo več kot dve leti? **DA**, čas je za pregled oči in vida.

01 893 14 86

Kolodvorska 6, Kočevje

www.pusnik-novljan.si

Pu



BREZPLAČEN PREGLED VIDA

Naše poslanstvo je skrb za vaše oči in dober vid. V naših moderno opremljenih ambulantah vam nudimo brezplačne preglede, brez čakalnih vrst.



30 % POPUSTA

V mesecu oktobru so vsi korekcijski okvirji znižani za kar **30 %**. Velja za vse okvirje, tudi vrhunske blagovne znamke, kot so: Tom Ford, Celine, Silhuette in druge.



SAMO 249 €

Neverjetna ponudba, komplet okvir in en par progresivnih stekel, za samo **249 €**. Prihranite kar 200 €. Komplet zajema kvaliteten okvir in en par progresivnih stekel z antirefleksnim nanosom.

- popusti se ne seštevajo, brezplačen pregled velja ob nakupu očal, ponudba velja za označen okvir in netanjšana progresivna stekla

Slaba letina dala dober izdelek

Da se je mladi Kočevki utrnila ideja o novem izdelku, je najbolj pripomogla slaba letina, malo pa tudi nasvet očetovega prijatelja. »Česen se ni držal skupaj, zato ni bil primeren za prodajo. Tuhtali smo, kaj bi lahko naredili. Na koncu smo preizkusili recept, ki ga je predlagal očetov prijatelj. In dobili izdelek,« je iskrena **Polona Šterk**, ena od sedmih udeležencev letošnje sezone Štartaj, Slovenija: na podeželju, ki predstavlja svoj bio fermentirani mleti česen.



Polona Šterk s svojim izdelkom • *Foto: Štartaj Slovenija*

A ni šlo tako gladko. Od začetnih 30 kilogramov posajenega semenskega česna na njivi sorodnika do posajenih 100 kilogramov v drevesnici na Marofu je minilo desetletje. 'Kraljica česna', kot jo podražijo prijatelji, sicer pa diplomirana inženirka agronomije, se najprej ni ukvarjala z izdelki. Le s pridelkom – česnom. In tudi prvi izdelek – v tisti slabi letini – ni bil takšen, kot ga ima zdaj. Veliko izpopolnjevanja, raziskovanja in poguma je bilo potrebnega. In vztrajnosti. »Ljudje zelo težko sprejmejo nove izdelke, nove okuse in nov način uporabe v kuhinji,« ugotavlja 40-letna Polona Šterk. Pa dodaja: »Bio fermentirani česen je veliko bolj preprost za uporabo – ni sekljanja, ni odpadnega materiala, ni težav s skladiščenjem. Predvsem pa prihrani čas.« Ko vse to ugotoviš, ga menda uporabljaš še več. To podjetniško idejo je pred tremi leti preizkusila na kočevskem tekmovanju Zlata šapa in osvojila prvo mesto v kategoriji start up. Potem pa jo je tedanji pomočnik direktorja kočevskega inkubatorju Andrej nagovarjal k prijavi na Štartaj Slovenija. In predvsem partner Jurij, s katerim imata znamko Pr' Poloni in Juriju. Pa je le padla odločitev in zdaj jo lahko gledate na malih zaslonih …

Lažje prebavljiv česen

»Fermentacija ponovno dobiva pomen. Gre za naravni proces, kjer mlečnokislinske bakterije omilijo okus česna. Takšen česen je tudi lažje prebavljiv,« našteva prednosti bio fermentiranega česna Polona, ki opaža, da mlade pare najbolj skrbi ravno okus oz. zadah. »Na pop up tržnici v Mariboru sem jih morala prepričati, da se bodo lahko še naprej poljubljali,« se pošali. Ob koncu prodaje so ji ostali le štirje kozarčki. Fermentirani česen se sicer lahko obarva, kar pa ne vliva na njegovo kakovost ali učinkovitost. Le na videz.

Polona je morala pri uresničevanju sodelovanja v vseslovenskem projektu uskladiti službene obveznosti z družino in obveznostmi, ki jih tovrstno tekmovanje prinaša. »Veliko snemalnih dni, veliko dogodkov in drugega,« strne in doda, da je zdaj pravzaprav že veliko lažje, da pa ji brez podpore staršev in Jurija ne bi uspelo. »A pravzaprav se zelo hitro navadiš. Vsi, ki delajo z nami, so zelo profesionalni in nas res super vodijo skozi celoten postopek,« priporoča izkušnjo tistim, ki še zbirajo pogum. »Do uradne javne objave oz. razkritja sodelujočih so se moji občutki že malo pomirili. Težje mi je bilo prej, ko nisem smela povedati,« pravi Polona. »Je bilo pa fajn videti odzive,« še pove glede objave novice.

Našla rešitev za probleme kupcev

»Dober izdelek si naredil takrat, ko si dojel, kakšne probleme imajo kupci, hkrati pa si tudi našel rešitev za te njihove probleme,« ugotavlja Polona. Z naravnim in preprostim načinom konzerviranja rastline, ki med drugim znižuje tveganje za srčno-žilne bolezni, spodbuja delovanje črevesja in podpira delovanje rdečih krvničk, je našla rešitev. Posel, ki se je, kot prizna, začel 'kot nekaj za sproti', je zdaj terjal tudi nekaj njenih prihrankov in bo morda nekoč prerasel popoldansko dopolnilno delo. Načrtov je namreč še veliko: povečati količino, vztrajati pri eko pridelavi, razviti nove izdelke. Inovativna Kočevka, sicer vodja predelovalnega centra na inkubatorju, se je vajena spoprijeti z izzivi. »Če ne bi bilo vremenskih dejavnikov, bi bilo biti kmet v redu.« Vsakodnevni stik z naravo jo pomirja, ravno tako nima težav s preizkušanjem receptov v kuhinji. Včasih celo kakšnega starega kočevarskega spremeni in prilagodi času. Toda suše, preveč padavin in toča premočno vplivajo na pridelek. Med vseevropskimi protesti kmetov je podprla njihova prizadevanja in bila med prvimi, ki so odšli pozdravit kočevske kmete. »Dandanes mora biti kmet inovativen,« sklene. V teh dneh jo boste videli bodisi v predelovalnem centru oz. v kuhinji inkubatorja bodisi v drevesnici na Marofu. In na televiziji, seveda. Ob nedeljah, malce pred sedmo zvečer na POP TV.

Petra Šolar

»Hvala, Kočevska, dali bomo vse od sebe!«

Potem ko je bil dolgoletni župan dr. Vladimir Prebilič izvoljen v Evropski parlament, smo v naši občini morali razpisati nadomestne volitve, saj njegov mandat poslanca ni združljiv z županovanjem. Volilna kampanja, na katero smo se podali z listo Moja Kočevska, se je praktično začela takoj po njegovem odhodu, sam pa sem s prevzemom pooblastil za vodenje občine prevzel tudi vso komunikacijo, ko se je na naših tleh zgodilo nekaj resnih varnostnih incidentov. Vseeno mislim, da smo potem v naslednjih tednih pokazali, da kot občina vlagamo precej napora v reševanje problematike, vendar na kazensko zakonodajo in njeno izvajanje žal nimamo vpliva.

Zato pa smo okrepili sodelovanje s policijo in dosegli intenzivna pogajanja o potrebnih zakonskih spremembah na ravni pristojnih ministrstev na področju šolstva, sociale in kazenske zakonodaje za reševanje tega problema. V času kampanje smo tudi natančno predstavili, kako poteka delo na vseh projektih mandata 2022–2026 in hkrati obiskali več kot 20 vaških skupnosti po vsej občini. Ob zaključku sem ljudi pozval, naj raje pogledajo okoli sebe, saj ne pišemo in ne rišemo raznih obljub tik pred zdajci, ampak jih izpolnjujemo na terenu.

V nedeljo, 6. oktobra, je skoraj 70 odstotkov tistih, ki ste odšli na volišča, potrdilo, da nekaj delamo prav. S tem rezultatom ste meni in Moji Kočevski naložili veliko odgovornost in pričakovanje, da naj delamo še naprej z istim tempom, kot sam delam zadnjih pet let, moja Kočevska pa kar 14 let. Lahko zagotovim, da bomo naredili vse, kar je v naših močeh, da upravičimo vaše zaupanje. Pozornost bomo posvetili tudi malim stvarem v naši skupnosti in ustvarjali boljšo kakovost bivanja za vse prebivalce Kočevske, tako v samem mestu kot zunaj njega, tudi na mejah največje občine v državi – Kočevja.

Nismo čarodeji, finančna sredstva so omejena, država postaja čedalje manj radodarna, vsak napredek je sestavljen tudi iz kompromisov. Pa vendar se ne bomo predali, če bomo imeli pomoč vseh vas, občank in občanov. Vaše oči, ušesa, ideje, pripombe, predloge ...

Tudi pri vseh ključnih izzivih ne bomo odnehali. Vendar jih ne bomo reševali z aroganco, nastopaštvom, žalitvami in neracionalnimi oz. neizvedljivimi obljubami, temveč s trdim delom, sodelovanjem in vztrajnostjo v naslednjem obdobju. Tako na terenu kot pri pritisku na državo, da nam pri tem pomaga. Varnost in integracija, stanovanja in parcele, enakomeren razvoj vasi in nadaljnja podpora gospodarstvu in s tem rast kakovostnih delovnih mest so ključne prednostne naloge.

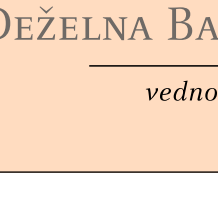
Brez zaustavljanja gre Kočevska naprej!

Gregor Košir

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS
8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS
041-532-666
podpora@vidrih.si
www.vidrih.si



Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitev operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitev gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra



DARILO
ob sklenitvi
katerekoli storitve
do 30. novembra 2024

Vsi smo radi na svojem

Stanovanjski kredit

- najvišja doba odplačevanja tudi **do 30 let**,
- možnost **znižanja** obrestne mere,
- možnost **delnega izplačila v gotovini**,
- **preprosto mesečno plačevanje** obveznosti,
- zavarovanje stanovanjskega kredita s hipoteko na nepremičnini ali na druge možne načine.

Bančni svetovalci vas z veseljem pričakujejo v sodobno prenovljenih prostorih na **Roški cesti 8** v Kočevju.

V prenovljeni poslovalnici nudimo celovito paleto finančnih storitev za odrasle, mlade, upokojence in kmetovalce. Poslovalnica s prostorsko zasnovo, ki je v skladu z modernimi bančnimi smernicami, zagotavlja veliko udobja in zasebnosti strank.

Obiščite nas, z veseljem vam predstavimo aktualne ugodnosti in odgovorimo na morebitna vprašanja o finančnih storitvah.

01 89 30 905 dbs.si DezelnaBankaSlo

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE
vedno blizu

DBS d.d. | Kolodvorska ulica 9 | 1000 Ljubljana

Na Kočevskem izjemno zanimanje za plezanje

Člani Plezalnega kluba Kočevje so v soboto, 12. oktobra, privezali vrvi in na plezalno steno dvorane Doma telesne kulture Kočevje povabili tudi vse tiste, ki se s športnim plezanjem do zdaj še niso pobližje spoznali. Na dogodku Jaz proti gravitaciji, ki je potekal v okviru praznika občine Kočevje, so obiskovalcem priskrbeli vso potrebno opremo, ti pa so morali s seboj prinesti le željo po adrenalinu. Športno plezanje je v Kočevje pripeljal Sašo Čop, ki se s plezanjem ukvarja zadnjih 11 let, s samim učenjem pa približno štiri leta. In čeprav je bil klub formalno ustanovljen julija letos, segajo začetki plezalne šole v april 2023. Začeli so z manjšo skupino šestih otrok, zanimanje pa je začelo hitro naraščati. Klub danes šteje več kot 40 članov, še kar nekaj posameznikov pa je na čakalni listi.



Foto: Neja Jerebičnik

»Ko sem izvedel, da imamo v Kočevju plezalno steno, sem se takoj pozanimal za termine. Žal smo izbrali neprimeren čas, bilo je aprila, zato se večina staršev ni odločila za vpis otroka. Oblikovala se je majhna skupina šestih otrok. Naslednje leto je bil vpis že veliko večji, vpisalo se je več kot 20 otrok,« pojasnjuje **Sašo Čop**, predsednik kluba in trener. So pa nekoliko več časa za pridružitev potrebovali odrasli, pove. Za zdaj je na voljo pet terminov za treninge, klub pa je zapolnil vseh 36 razpisanih mest. »Več kot 10 otrok imamo še na čakalni vrsti, polni so tudi termini za odrasle, tudi tam jih še nekaj čaka,« doda. To je resnični pokazatelj, da je zanimanje za športno plezanje na Kočevskem izjemno. »Ker je zanimanje tako veliko, smo se odločili, da naredimo dan odprtih vrat in da vsem tistim, ki jih trenutno ne moremo sprejeti v klub, omogočimo, da se poskusijo v plezanju. Predvsem pa, da jih povabimo, da so še vedno lahko del našega kluba in da še vedno lahko najdemo način, kako jih vključiti – lahko gredo z nami v skalo, imeli bomo tudi dodatne tečaje,« pove.

Na vprašanje, ali gre za efekt Janje Garnbret, ki je k spremljanju plezanja privabila marsikatero Slovenko in Slovenca, Čop odgovarja, da je plezanje že dlje časa priljubljeno v krajih, ki so bližje goram ali stenam. »Je pa zagotovo to zanimanje, odkar je plezanje olimpijski šport in odkar imamo Janjo Garnbret, eksplodiralo. Tudi na vadbah za otroke imamo veliko več deklet kot fantov,« pove.

Šport, ki je primeren tudi za upokojence

»Največji čar plezanja je, da je primerno za otroke od četrtega leta starosti pa tudi za upokojence. To je šport, ki temelji na gibalnih sposobnostih, balansu in razvijanju moči,« opisuje Čop. In dodaja, da igra veliko vlogo tudi glava: »Je precej mentalen šport, saj moramo rešiti uganko, ki nam jo ponuja stena. Čar plezanja je tudi, da se konstantno spreminjajo smeri, vsaka od njih pa ima svoje karakteristike.« »Za otroke je plezanje dobro, ker razvijajo gibalne sposobnosti – zelo pomembno je, da usklajujejo celotno telo – za upokojence pa, ker ni težkih obremenitev na sklepe, pa tudi padci so relativno varni,« opisuje. V klubu sicer (še) nimajo nobenega upokojenca, »smo pa imeli na enem izletu tudi upokojenko in zatrdila nam je, da bi se, če bi bila vsaj malo mlajša, takoj vpisala«.

Kaj pa strah pred višino? »Strah je vedno prisoten, in tudi če ga nimaš pred tem, se slej kot prej pojavi, ker moraš zaupati centimeter debeli vrvi in svojim gibom. Zagotovo je strah ovira, ki jo eni premagajo lažje, drugi veliko težje. Pri otrocih je to lažje, pri odraslih pa zelo odvisno od značaja. Zato tudi treninge včasih posvečamo samo strahu. Je pa načeloma ta šport takšen, da te skozi ponavljanje gibov in skozi zaupanje nauči ta strah premagati. In tudi to je neka nagrada pri plezanju, da greš preko sebe,« navaja Čop.

Plezalna stena v kočevskem domu telesne kulture, ki je bila odprta 17. novembra 2022, ima površino okoli 130 m², namenjena je več plezalcem hkrati in primerna za mlajše in bolj izkušene plezalce. Je pa primerna samo za vzdržljivostno plezanje. Seveda si v plezalnem klubu želijo še nekoliko večjo oz. bolj zahtevno steno. »Res bi si želeli balvansko steno, ki ponuja različne naklone in ki v višini meri od 4 do 4,5 metra. Na takšnih stenah je tudi bistveno lažje izvajati treninge, saj je trener plezalcu bližje, kot če je plezalec na recimo 10 metrih višine. Predvsem pa si želimo, da bi lahko imeli prost vstop, torej da bi lahko plezalci kadarkoli šli na trening na steno, kot je to urejeno v drugih klubih po Sloveniji. To nam trenutno predstavlja največjo težavo,« pove.

»Skala je doživetje, trening je notri«

Klub je zelo aktiven tudi na zunanjih stenah. »Do zdaj smo imeli že 14 plezalnih dni zunaj. Organiziramo izlete, imeli smo že nekaj dvodnevnih, na začetku novembra gremo na prvi štiridnevni izlet skupaj. Letos bomo ponudili tudi tečaje varnega plezanja v skali, ker razumemo, da bi veliko ljudi rado plezalo, a smo tukaj zapolnjeni – na notranji steni namreč ne moremo imeti 20 ljudi. Letos smo si zadali cilj, da organiziramo štiri plezalne izlete v skali za otroke,« pove Čop. V okolici Kočevja sicer ni prav veliko zunanjih plezališč, je pa po novem 'vrhunsko' plezališče v Mirtovičih ob Kolpi. »Razmeroma blizu nam je Hrvaška, odpravljamo se na Krk, načrtujemo pa tudi izlete v Italijo,« še doda.

»Z vidika doživetja je med plezanjem na steni in na zunanji skali razlika bistvena, kar se tiče tehnike, pa je zadeva precej podobna. Čar plezanja v skali je, da najdemo tudi do 50-metrske smeri, medtem ko so te v notranjih stenah 15-metrske. Razlika je tudi v tem, da so na notranjih stenah smeri označene, tako lahko spremljaš barvo oznak in si znaš predstavljati, kaj lahko pričakuješ. Skala pa je vsa siva in to te sili v neko raziskovanje. Skala je doživetje, trening je notri, tako se mi radi izrazimo,« še pove Čop.

Počasi se pripravljajo tudi na tekmovanja, a Čop pri tem izpostavlja, da so tekmovanja v Sloveniji na izredno visokem nivoju. »Da se v plezanju ustvari prvi tekmovalec, pod ustreznimi pogoji traja približno tri leta,« izpostavi. Planinska zveza Slovenije (PZS), v okviru katere deluje tudi Komisija za športno plezanje, ima vpise zgolj enkrat leto, zato tam še niso zavedeni. »Na državna tekmovanja bomo morali počakati še leto dni, na manjša tekmovanja, kjer članstvo v PZS ni potrebno, pa bomo poskusili že letos,« pove in doda, da na tovrstnih dogodkih ni toliko v ospredju tekmovanje kot tako.

Neja Jerebičnik



AVTOHIŠA VRTIN D.O.O.

Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

SAMO 39 KM IZ KOČEVJA

AVTOHIŠA VRTIN

Avtohiša Vrtin
Kočevje 21
8340 Črnomelj

- +386 (0)7 35 66 101
- info@vrtin.si
- 041 782 167 Matic



ZA VAS IMAMO NA ZALOGI 100+ RABLJENIH VOZIL Z ENOLETNIM JAMSTVOM



PRODAJA IN SERVISIRANJE VOZIL



KAROSERIJSKA POPRAVILA



SERVISIRANJE VSEH ZNAMK VOZIL



QUICK CHECK CENITVE POŠKODOVANIH VOZIL



UVOZ VOZIL PO NAROČILU



ZA VAS POSKRBI **MATIC OBRANOVIČ**, KI VAŠE VOZILO ODPELJE IN PRIPELJE BREZ DOPLAČILA

Podeljene najvišje občinske nagrade



Kočevski župan z letošnjimi nagrajenci • ***Foto: Žiga Marin***

Občinski praznik je poseben dan. Dan, ki združuje občane na praznovanju skupnosti in njenih dosežkov. Na slovesnosti v počastitev praznika, poimenovani Tu, kjer sem doma, so 3. oktobra v Športni dvorani Kočevje podelili priznanja in nagrade različnim posameznikom in organizacijam, ki so se izkazali na področju kulture, športa, izobraževanja in prostovoljstva ter brezpogojne pomoči. Osrednji govorec na slavnostni prireditvi je bil podžupan Gregor Košir, v začasnem opravljanju funkcije župana, ki je v svojem nagovoru poudaril, da izbrani nagrajenci že sami po sebi razkrivajo vso raznolikost in raznovrstnost, ki jo premore največja občina v državi. Izrazil je upanje, da bodo nagrajenci nadaljevali svoje delo in navdihovali druge, saj vsak od njih predstavlja zgled, kako lahko s predanostjo in trdim delom prispevamo k boljšemu življenju vseh nas. Kot že nekaj let zapovrstjo je bil občinski praznik tudi letos priložnost za najavo prihajajočega novega kulturno-tematskega leta. Po letošnjem letu gibanja se prihodnje leto podajamo v kulturne vode, posvečene zgodbi Veronike Deseniške in Friderika Celjskega. To je priložnost, da se spomnimo na njuno tragično ljubezen, hkrati pa tudi na pomembno vlogo celjskih grofov v zgodovini slovenskega prostora. Njuna zgodba se nas dotakne zaradi njene univerzalnosti – ljubezni, ki se sooča z nasprotovanji in tragičnim koncem, hkrati pa osvetljuje vprašanja moči, oblasti in osebne svobode.

V glasbenem delu prireditve so nastopili združeni otroški pevski zbori kočevskih osnovnih šol. Okoli 120 mladih iz OŠ Zbora odposlancev, OŠ Ob Rinži in OŠ Stara Cerkev je tako z Zdravljico slavnostno začelo program prireditve. Na koncu so skupaj s skupino Kvatropirci nastopili v osrednjem kulturnem programu, prireditev pa zaključili, in sicer z neuradno kočevsko himno Tu, kjer sem doma, kar je ustvarilo čudovit občutek povezanosti. Prireditev je postregla tudi s kratko video predstavitvijo vsakega od nagrajencev.

Častni občan in grb občine Kočevje

Občina Kočevje je po devetih letih premora podelila naziv častni občan občine Kočevje **Vincenciju Bezniku** posthumno, in sicer za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije. Rojen v Lokvah nad Novo Gorico je poleg šole za miličnike z odliko opravil tudi diverzantsko šolo in postal inštruktor za protiteroristično delovanje v Centru za usposabljanje posebnih in vojnih enot milice na Jasnici. Kot pripadnik čete za posebne naloge je izvedel vpad na območje Gotenice in tako zagotovil dodatno zavarovanje orožja TO in milice, ki je bilo skladiščeno na takratnem zaprtem območju. Pozneje je postal prvi poveljnik Specialne enote milice in pozneje Specialne enote policije, kjer je vodil več tajnih operacij. Bil je tudi del skupine ključnih akterjev slovenske osamosvojitve. Nagrado je v imenu častnega občana prevzela njegova hči Tara Beznik.

Grb občine Kočevje je letos za 50 let prostovoljnega dela, za brezplačno in nesebično zagotavljanje različnih oblik pomoči invalidom prejelo **Društvo invalidov Kočevje**. Prostovoljci društva, tudi sami invalidi, znajo prepoznati vredno-to prostovoljstva. Tako dnevno, brezplačno in nesebično namenjajo svoje znanje in svoj čas za zagotavljanje različnih oblik pomoči invalidom. Skozi vsa leta delovanja je skrb za spodbujanje, negovanje in razvoj prostovoljstva pri društvu postala prioriteta. S tem zagotavljajo učinkovit odziv na resnične













potrebe posameznikov ali skupine, ki so se znašli v stiski. Nagrado je v imenu društva prevzela predsednica nadzornega odbora **Martina Osmak**.

Humkova, Verderberjeva in Kozlerjeva nagrada

Humkovo nagrado za leto 2024 je prejel **Antun Gašparac** za svojo neomajno zavzetnost, strokovnost in požrtvovalnost na humanitarnem področju, ki je prispevala k varnosti, zaščiti in dobrobiti občank in občanov občine Kočevje.

Verderberjevo nagrado za področje športa je prejel **Aleš Drobnič** za svojo dolgoletno predanost in neprecenljiv prispevek k razvoju odbojke in športa v občini Kočevje. Svojo športno pot je začel pri 10 letih v osnovni šoli, ko se je pridružil ekipi Moškega odbojkarskega kluba Kočevje, kmalu pa so njegovo nadarjenost opazili trenerji prvoligaških klubov.

Podjetje Vidrih Tech Center pa je letošnji prejemnik Kozlerjeve nagrade za izjemne gospodarske dosežke. Direktor podjetja **Gregor Vidrih** je s svojim vodenjem podjetja dosegel izjemne rezultate, ki so iz leta v leto postavljali višje standarde v gospodarstvu. Podjetje pod njegovim vodstvom nenehno raste, kar se izraža tudi v zaposlovanju novega kadra.

Spominska plaketa

Kulturno društvo **Moški pevski zbor Svoboda Kočevje** je spominsko plaketo prejelo za 50-letno delovanje, prispevek h kulturnemu življenju v občini ter ohranjanju in promociji zborovske glasbe. V zboru je do zdaj pelo že več kot 160 pevcev, izključno moških iz občine Kočevje. Zbor deluje kot neprofitno kulturno društvo in združuje enako misleče, ki radi urbano moško zapojejo. Zbor se redno udeležuje Tabora slovenskih pevskih zborov, poje na komemoracijah in proslavah, prispeva k uspešni izvedbi spominskih slovesnosti in ob kulturnih praznikih zapoje po vaseh.

Več o nagrajencih najdete na spletni strani Občine Kočevje.

A. P.



»Naj živita ustvarjalnost in domišljija – ampak pri nas iz lesa«

Stol Warp je prepričal mednarodno strokovno komisijo natečaja (Pra)stol , s čimer si je avtor, Kanadčan Peter Wall, prislužil izdelavo prototipa ter tisoč evrov. Vse tri nagrajene prototipe, ki so od izdelovalca Andreja Palmana terjali več mesecev truda in tuhtanj, kako 3D načrte spremeniti v 2D za obdelavo na stroju CNC, so prvič pokazali javnosti na prireditvi, ki je v kulturnem centru potekala 16. oktobra. Drugo mesto si je s stolom Dryad prislužila Tiziana Guevarra iz Italije, ki je tudi prišla na podelitev v Kočevje, tretje mesto pa stol Steebla avtorjev Christopherja Stevensa in Magali Duchemin iz Kanade. »Prihodnje leto nameravamo natečaj zapeljati v dve smeri – načrtujemo podelitev nagrade za inovativne izdelke, to so izdelki, ki jih gledamo danes, in nagrade za industrijski stol,« je povedala **Meta Kamšek**, koordinatorica Festivala lesa. S tem se je delno odzvala na ugotovitve diplomiranega inženirja lesarstva Andreja Palmana, ki je bil ob pretvorbi oblikovalskih idej v izdelke 'bolj kipar kot mizar' ter naletel na več težav – tako je enega od stolov 'istočasno ukrivljalo in držalo več dijakov, on pa je počez zvezal vrvico', drugi pa se ob sedenju zelo rad prekucne naprej. Na 10. natečaj (Pra)stol, katerega namen je oblikovati preprost, funkcionalen in ergonomsko oblikovan lesen stol, je sicer prispelo 21 predlogov iz 13 držav.



Drugonagrajenka Tiziana Guevarra s svojim stolom Dryad
Foto: Bojan Štefanič

Da ustvarjajo nekaj, kar ni popolnoma funkcionalno ali pripravljeno za na trg, je dodala tudi Kamškova, a hkrati opozorila na pomen kreativnosti: »Človek bo nenadomestljiv le še tam, kjer se izraža njegova človečnost, torej v čustvih in domišljiji. Z dogodki Festivala lesa vsa leta negujemo na različnih nivojih ravno domišljijo. Ta lahko pripelje do ustvarjalnosti, inovativnosti in kreativnosti.« V luči 'razpada povojne mednarodne ureditve, bližajočih se vojn, razmaha umetne inteligence, ki bo vplivala na izgubo delovnih mest, in podnebnih sprememb' je v osrednjem govoru izpostavila lokalno identiteto ter iskanje smisla. Natečaj spodbuja oboje.
Petra Šolar

50 let Društva invalidov Kočevje

Društvo invalidov Kočevje, ki se je leta 1974 na skupščini Občine Kočevje vpisalo v register društev, je 9. oktobra v KCK proslavilo svojo 50-letnico obstoja in delovanja. Na proslavi smo obudili spomine na naše preteklo delo in 50-letno prehojeno pot, ki sloni na brezplačnem prostovoljnem delu. V zahvalo vsem prostovoljcem smo jim na naši prireditvi podelili zaslužena priznanja.

Prav tako smo našim dolgoletnim članom, ki so z nami že 30 do 50 let, podelili priznanja za njihovo aktivno članstvo, s katerim so izkazali svojo srčno pripadnost društvu.

Podelili smo tudi zahvale, in



Foto: TVKocevje

sicer strokovni službi ZDIS za strokovno podporo, ki jo je prejel predsednik društva in zahvalo predstavnici občine Kočevje Lili Štefanič za njen posluh, razumevanje in vso podporo pri reševanju invalidske problematike ob izvajanju posebnih socialnih programov, ki jih društvom predpisuje fundacija FIHO.

Društvo invalidov Kočevje je ob visokem jubileju za svoje dolgoletno brezplačno prostovoljno delo ob občinskem prazniku, 3. oktobra, od Občine Kočevje prejelo najvišjo nagrado, in sicer občinski grb.

Od ZDIS pa je Društvo invalidov Kočevje na svoji slavnostni proslavi prejelo priznanje, ki ga je predsednici društva Vesni Markoš vročil predsednik ZDIS Peter Bršek.

Za vse naše delo in prizadevanja se na Društvu invalidov Kočevje javno zahvaljujemo vsem prostovoljcem, brez katerih niti ne bi bilo našega obstoja. Zahvaljujemo se tudi vsem nastopajočim, ki so pomagali soustvariti uspešno izvedbo našega slavnostnega programa in ga obogatili s pridihom sožitja in empatije. Zahvaljujemo se tudi vsem sponzorjem.

Vsem vam, drage **prostovoljke in prostovoljci**, in hkrati vsakemu izmed vas izrekamo iskreno zahvalo za vaš trud, čas, energijo in ne nazadnje upanje, ki ga vlivate ljudem v stiski, tudi v prihodnje vam želimo, da bi s skupnimi močmi promovirali Društvo invalidov Kočevje in prostovoljstvo kot nenadomestljivo človekoljubno vrednoto in s svojimi idejami, dejanji in aktivnostmi še naprej aktivno spreminjali svet!
Vesna Markoš

35 let Vokalne skupine Cantate Domino

Vokalna skupina Cantate Domino letos obeležuje 35 let nepreki-njenega delovanja. V tem času je obogatila veliko kulturnih in drugih prireditev na občinskem nivoju, imela koncerte in nastope po vsej Sloveniji, v vseh balkanskih državah, gostovala ali se udeležila tekmovanj v večini evropskih držav, od Švedske do Portugalske in Turčije, ter v Kanadi in Severni Ameriki. S svojo prisotnostjo na pomembnih domačih in tujih dogodkih, kulturnih prireditvah in z obiski Slovencev po svetu je postala prepoznavna slovenska in kočevska zborovska zasedba, ki poje veliko različnih pevskih zvrsti in se loti tudi zahtevnejših projektov. Pri izpeljavi letnih programov, s katerimi uspešno promovira tudi naše mesto,



Foto: arhiv VS Cantate Domino

jo vsa leta podpira Občina Kočevje in zvesti donatorji, za kar se pevci zahvaljujejo. Večglasno zborovsko petje namreč zahteva veliko vaj, ustreznega pevskega znanja in časa za dobro izvedbo, hkrati pa je neprofitna ljubiteljska dejavnost. Zato tudi velika zahvala vsem pevcem, ki so kadarkoli sodelovali pri delovanju skupine, ki jo od začetka uspešno vodi zborovodja Franc Štefanič. Njemu je namenjena še posebna zahvala, saj brez njegove zagnanosti, občutka za harmonijo in doživeto izvedbo sporočila pesmi pa tudi vztrajnosti s pevci vokalna skupina ne bi obstajala.

Ob lepi obletnici Vokalne skupine Cantate Domino vabljeni na slovesni koncert črnske duhovne glasbe, ki bo v petek, **15. novembra, ob 19. uri** v farni cerkvi sv. Fabijana in Boštjana ter sv. Jerneja v Kočevju. Kot gost bo nastopil odličen a cappella gospel zbor Bee Geesus iz Ljubljane.
Helena Štefanič





AVTOHIŠA RANDELJ

Mahovnik 2a, 1338 Kočevje | **040 879 060** | **prodaja@randelj.si**

Del likovne zbirke družine Oražem pridobil Pokrajinski muzej Kočevje

Zapuščina družine Oražem iz Kočevja je neprecenljiva. Ne predstavlja samo globoke povezave z družinsko zgodovino in identiteto, ampak je tudi kazalec duha časa, v katerem je družina živela. Pokazatelj kulturnega, intelektualnega, moralnega in družbenega ozračja, pa tudi vrednot, prepričanj, idej, umetniških in kulturnih trendov ter družbenih in političnih razmer, ki so oblikovale posameznike in skupnost.

Intelektualna širina in zavedanje pomena razumevanja prednikov ter družinske zgodovine se kažeta v družinski skrbni hrambi in ohranjanju zapuščine. Vse od dokumentov, fotografij, etnoloških predmetov, knjig do umetnin, ki jih je družina Oražem skrbno ohranjala. Številne predmete, dokumente in umetnine je z zavedanjem o ohranjanju in trajnem varovanju že prešlo v muzejsko hrambo (Pokrajinski muzej Kočevje, Muzej Ribnica, Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije).

Družina Oražem je bila vseskozi močno vpeta v gospodarsko in kulturno dogajanje v domačem kraju. Začetki segajo že v čas pred prvo svetovno vojno, ko je Jakob Oražem (1859-1940) ustanovil Tovarno telovadnega orodja JOR v Ribnici leta 1881. Njegov sin Stanko Oražem (1887-1965), najstarejši sin izmed osmih otrok, se je po šolanju v Gradcu in na Dunaju vrnil najprej v Ribnico, kjer je pomagal vzpostaviti javno razsvetljavo, po koncu prve svetovne vojne pa je prišel v Kočevje kot obratovodja mestne vodarne in elektrarne. Bogato zapuščino dokumentov, fotografij in predmetov je z največjo mero skrbnosti hranil sin Dušan (1927-2022) z ženo Leo Oražem (1933-2024) in za njima njun sin Vito Oražem. Likovna zbirka družine Oražem temelji na zbirateljstvu štirih generacij. Po smrti staršev se je Vito Oražem s soprogo dr. Söke Dinkla odločil, da zbirko na novo strukturira. Vodilo ju je spoznanje, *»da umetnine mnogokrat izgube smisel, če zapuste okolje, v katerem in za katerega so bile ustvarjene«*.



Vito Oražem na predstavitvi pridobljene zbirke v Likovnem salonu Kočevje • ***Foto: PMK Kočevje***

Odločila sta se, da umetnine, ki so vezane na delovanje Likovnega salona Kočevje, ter umetnine ustvarjalcev, ki izhajajo iz Kočevja oz. so se v Kočevju udejstvovali, ponudita tako za odkup kot tudi kot donacijo in trajno varstvo Pokrajinskemu muzeju Kočevje. Pridobljena zbirka skupaj obsega 60 enot 18 avtorjev. Od tega predstavlja odkup, za katerega je sredstva zagotovila Občina Kočevje, 32 enot, donacija 18 enot in trajna hramba 10 enot. Zbirka je za muzej pomembna dopolnitev obstoječih likovnih del, predvsem pa je pomembno, da se ta ohranja v celoti. Le s tem lahko dosežemo dolgoročno integriteto, doslednost in kontekst celotne zbirke, ne le posameznih predmetov. To vključuje ohranjanje vseh artefaktov v zbirki ter zagotavljanje, da se ohrani njen zgodovinski, kulturni in znanstveni pomen kot enoten sklop. Na ta način muzej lahko zagotovi, da bo celovita vrednost zbirke, vključno z njenimi zgodbami in konteksti, ohranjena za prihodnje generacije.

Nadja Kovačič



S sprehoda po Kočevju: Rudniško jezero

Leta 1978 je svoja vrata dokončno zaprl Rudnik rjavega premoga Kočevje. Med najbolj opazno zapuščino v okolju, poleg izginjajoče in spreminjajoče se stavbne dediščine, kamor na primer štejemo kolonije in separacijo, zagotovo spada Rudniško jezero.

Gre za umetno jezero, ki je nastalo na nekdanjem dnevnem kopu rudnika. Na 'tagpau' pa tudi 'togpau' so kopali prve tri sloje premoga, razdeljen pa je bil na posamezna delovišča. Vsako je obsegalo okoli 200 m^2. Po globini je bil dnevni kop razdeljen na štiri bagrske etaže po deset metrov. Z globljih delovišč je bil odvoz premoga zelo težaven. Z njih so vagončke, napolnjene s premogom, vlekli s pomočjo električnega vitla. Od tu so jih lokomotive odvažale do separacije. Preden pa so lahko izkopali premog, so s pomočjo velikih parnih bagrov žličarjev odstranili vso jalovino, ki so jo odvažali na 'kipo'.

Knapi so premog kopali v treh 'dritlih', kot so imenovali izmene, tako poleti kot pozimi, in to v vsakem vremenu. Kadar je deževalo, so rudarji delali v blatu in vodi, ki se je stekala v kadunjo. To je bil razlog, da so rudnik že zelo zgodaj opremili z elektriko, črpalke pa so nato lahko izčrpavale vodo. O pomembnosti rudnika že pred drugo svetovno vojno priča tudi obisk kralja Aleksandra I. Karađorđevića avgusta 1922. Med drugo svetovno vojno je bil rudnik že med italijansko okupacijo ograjen z žico. Znotraj ograjenega dela so bile tudi okoliške kolonije. Po prihodu nemške vojske je bil rudnik še posebej ograjen in zastražen, okoli njega so bili zgrajeni bunkerji, v katerih je bila sovražnikova posadka. Osmega decembra 1943 so enote partizanov uničile rudniško elektrarno in druge rudniške naprave. Ker ni bilo potrebne elektrike za črpanje vode iz jame, je tako jamo kot površinski kop zalila voda in nastalo je jezero. Cilj napada je bil dosežen: okupator ni mogel več kopati premoga.



Pogled na dnevnik kop kočevskega rudnika 15. junija 1912, hrani Pokrajinski muzej Kočevje.

Takoj po osvoboditvi so v rudniku sprožili obnovitvena dela, saj je bil premog nujno potreben. Najprej so morali izčrpati vodo, urediti prezračevanje ter popraviti naprave za transport premoga iz jame. Z izkopavanjem premoga so začeli ob robu površinskega kopa. Ko je bilo v decembru 1945 s površinskega kopa izčrpanih 540.000 m^3 vode, so tam premog pridobivali že načrtneje. Marca 1946 je bila v proizvodnjo vključena še jama, iz katere so izčrpali 180.000 m^3 vode. Tega leta so nakopali 58.000 ton premoga. Dobro desetletje pozneje so zaradi slabega razmerja med premogom in jalovino (leta 1957 so za 1 m^3 premoga morali odkopati 2,43 m^3 jalovine) začeli površinski kop postopoma opuščati. Dokončno so ga ukinili leta 1961, tretji sloj premoga pa so nato začeli odkopavati z jamskim odkopom. Po zaprtju rudnika je območje dnevnega kopa počasi začela polniti voda in nastalo je Rudniško jezero. Še v času delovanja rudnika pa se je mladina tu v večjih in manjših 'lužah' učila plavanja.

Velik del rudniške in rudarske premične in nesnovne dediščine smo dokumentirali, predstavili in shranili v Pokrajinskem muzeju Kočevje. Del bo predstavljen tudi v okviru projekta Urejanje Rudniškega jezera (prijavitelj Občina Kočevje). Stavbna dediščina rudnika počasi izginja oziroma se preoblikuje do nerazpoznavnosti. Rudniško jezero pa tako kot Rudnik in Rudarsko naselje s svojim imenom nezamenljivo poudarja svoj izvor, kar je tudi prav. Brez rudarjev in njihovega trdega dela ga namreč sploh ne bi bilo.

Vesna Jerbič Perko



Izvajamo vrsto različnih brezplačnih programov

Pred letom dni smo se uspešno prijavili na projekt Temeljne kompetence 2023-2029, ki ga sofinancirata Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje ter Evropska unija iz ESS+. V okviru tega projekta bomo do leta 2029 izvajali številne programe, namenjene krepitvi ključnih kompetenc odraslih, z namenom povečanja njihove konkurenčnosti na trgu dela, večje socialne vključenosti in izboljšanja kakovosti življenja. S sodelovanjem v tem projektu smo in bomo v naši lokalni skupnosti omogočili dostop do brezplačnih izobraževanj in usposabljanj.

V sklopu projekta izvajamo tako javnoveljavne programe kot tudi različne neformalne izobraževalne programe. Letos smo uspešno izvedli že 16 programov, in sicer dvakrat usposabljanje za življenjsko uspešnost, en tečaj angleškega, dva tečaja francoskega ter tri tečaje italijanskega jezika, dvakrat usposabljanje HACCP, trikrat program uporabnih digitalnih znanj ter trikrat tečaj slovenščine kot tujega jezika.

Trenutno izvajamo še dva tečaja slovenščine, do konca leta pa načrtujemo izvedbo tečajev angleškega jezika na ravni B1, dodatnega usposabljanja HACCP, tečaja fotografije ali nemškega jezika na



osnovni ravni ter tečaja Excel za začetnike in izkušene uporabnike. Izvedli bomo tudi program pridobivanja pismenosti s poudarkom na zdravem življenjskem slogu.

Projekt Temeljne kompetence 2023-2029 Pokolpje je velik korak naprej za našo skupnost, saj bomo s temi programi zagotovili enake možnosti za vse odrasle, ne glede na starost, izobrazbo ali zaposlitveni status. Vabimo vse zainteresirane, da spremljajo naše objave na našem FB-profilu in na Portalu znanja Kočevje ter se udeležijo prihajajočih aktivnosti, ki bodo organizirane v okviru tega projekta. Skupaj gradimo prihodnost, kjer bo vsak posameznik imel priložnost za rast in razvoj potencialov.

Urška Brinovec

Podaljšan rok za štipendije Fundacije Alenke Gabrič

Fundacija Alenke Gabrič bo tudi letos podelila dve štipendiji, s čimer bo pomagala enemu srednješolcu oz. srednješolki ter enemu študentu oz. študentki. 150 evrov na mesec znaša spodbuda za srednješolca, 250 evrov na mesec pa za študenta. Na poziv se lahko prijavijo vsi tisti državljani Republike Slovenije, ki imajo stalno bivališče v občinah Kočevje, Kostel, Osilnica, Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Velike Lašče. Pogoja za prijavo sta še starost in uspeh. Poziv namreč določa, da ob prvem vpisu v prvi letnik poklicne oziroma srednje šole prijavitelj ne sme biti starejši od 18 let oz. ob prvem vpisu v prvi letnik visokošolskega izobraževanja ni starejši od 26 let ter da ima v minulem letu povprečno oceno najmanj 4,5 ali več.

Člani Rotary kluba Kočevje so, da bi spodbudili nadarjene dijake in študente na njihovi poti ter jim olajšali življenje, pred 15 leti v okviru Fundacije Alenke Gabrič podelili prve štipendije. Poslanstvo letno pomagati vsaj enemu srednješolcu in enemu študentu nadaljujejo tudi letos. Rok za prijavo je 30. oktober, poziv pa najdete na spletni strani www.univox.si

P. Š.

KOTIČEK KOMUNALE KOČEVJE

PRIŽGI SVEČO MANJ!



Ali bi tudi letos prižgali svečo manj?

Odpadne nagrobne sveče - spoštljiv odnos do pokojnih se ne meri s številom prižganih sveč.

UPORABI TRAJNEJŠI SPOMINEK!

PRAVILNO LOČEVANJE na pokopališčih

EMBALAŽA
- plastične vrečke,
- plastični lončki rož, vencev, ikeban, ...
- plastični podstavki,
- prazne embalaže čistil,
- plastične zalivalke.

BIOLOŠKI ODPADKI
- ovelo cvetje z grobov in iz vaz,
- ovelo cvetje ikeban in vencev,
- papirnate brisačke,
- zemlja, trava, plevel, ...



PAPIR
- papirnati in kartonski podstavki,
- škatle.

ODPADNE SVEČE
- parafinske sveče,
- elektronske sveče,
- SAMO SVEČE!

OSTALI ODPADKI/MKO
- umetne gobe ikeban in vencev ter trakovi,
- umetno cvetje,
- čistilne rokavice, gobice,
- keramični lonci za rože.

EVROPSKI TEDEN zmanjševanja odpadkov
16.-24. november 2024

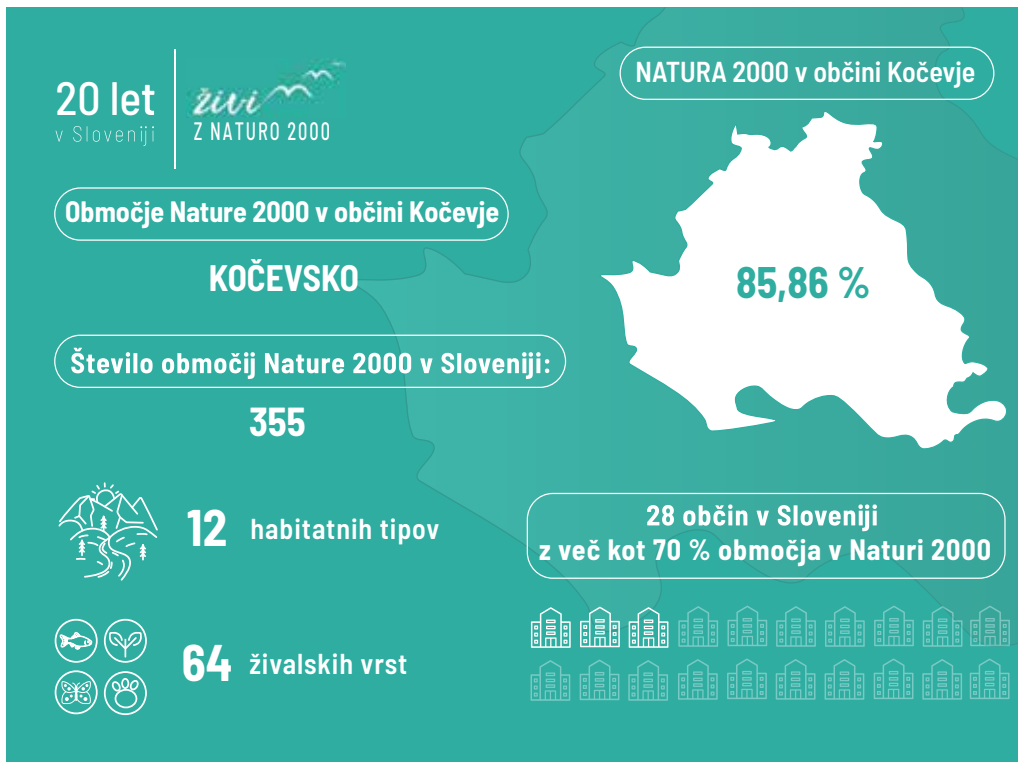


ZMANJŠAJMO KOLIČINO ODPADNE HRANE!

Komunala Kočevje

NAROČNIK OGLASNEGA SPOROČILA: KOMUNALA KOČEVJE

Kočevski gozdovi prepoznani tudi v Naturi 2000



Kočevska (Kočevje) v Sloveniji in mednarodno slovi po ohranjenih gozdovih, ki so poleg naravnih danosti znani tudi po skrbnem upravljanju z gozdom v sodelovanju med lastniki in strokovnjaki. Kočevski ohranjeni gozdovi nam omogočajo tudi, da lahko kandidiramo za sredstva, s katerimi prispevamo k varstvu narave ter trajnostnemu razvoju in s tem ohranjanju delovnih mest v skupnosti.

Med priložnostmi Nature 2000 v občini Kočevje župan Gregor Košir izpostavlja predvsem naslednje: »Natura 2000 potrjuje ohranjenost naših gozdov. Ti so naša identiteta, glavni element naše krajine in zato tudi gradnik zelene zgodbe destinacije Kočevsko, ki je prepoznana kot zelena, mirna in trajnostno naravnana. Naša prednostna naloga je tako ohraniti skupno skrb za trajnostni razvoj v naši skupnosti in še krepiti sodelovanje z vsemi, ki pri tem sodelujejo, bodisi s področja gozdarstva, lovstva ali turizma. Učinkovito upravljanje in ohranjanje tega gozdnatega področja bo zaznamovalo prihodnji razvoj Kočevske.«

Njegovo razmišljanje potrjuje direktorica Javnega zavoda za turizem in kulturo Kočevje Vesna Malnar Memedovič: »Povezujemo trajnostni turizem in varstvo narave, kar nam poleg dobrih rezultatov prinaša pomembno prepoznavnost v tujini.«



Območje Nature 2000 z imenom Kočevsko pokriva skoraj 86 % občine Kočevje. Izjemnost gozdov se kaže v rastlinskih in živalskih vrstah Nature 2000, ki so tu prisotne. Med prepoznavnimi vrstami območja so poleg vseh treh zveri tudi nekateri redki hrošči in metulji, človeška ribica, divji petelin, gozdni jereb, vidra ter več vrst netopirjev. Zagotovo pa ne moremo mimo omembe gozdnih rezervatov in pragozdnih ostankov...

Tina Kotnik, Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Kočevje: »Prvi in največji naravovarstveni projekt v kočevskih gozdovih je bil osredotočen na kvalifikacijske vrste – divji petelin, gozdni jereb, belohrbti triprsti detel, orel belorepec. S projektom LIFE Kočevsko smo utrli in začrtali pot ter ukrepe dejansko izvedli na terenu, v gozdu za izboljšanje populacij vrst in stanja habitatov. S tem aktivno nadaljujemo po projektu in ukrepe vgrajujemo v gozdno gospodarske načrte gozdnogospodarskih enot.« Na vprašanje o izzivih v prihodnosti Tina Kotnik pove, da Kočevska kot območje največje biotske pestrosti v državi kliče po naprednem in reprezentativnem informacijskem centru, ki bi za obiskovalce Kočevske predstavljal »vrata« v Skrivnostni gozd Slovenije.

Prispevek so pripravili v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji. Ta projekt sofinanciranjo Evropska unija v programu LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Več informacij **www.natura2000.si**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) V Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za to vsebino so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajoco morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

Dvodnevni pohod mladih planincev na Triglav

Končno smo dočakali težko pričakovani podvig na najvišji slovenski vrh – Triglav. In tako smo Lara Mihelič, Eva Robida, Zoja Pipan Fajfar, Vita Režonja, Špela Mušič in Patrik Nusdorfer vztrajali osem let in dobili priložnost, da skupaj z izurjenimi pohodniki varno stopimo na očaka in postanemo 'pravi' Slovenci, kot pravi znan pregovor.

V soboto, 24. avgusta, smo se pod vodstvom vodnika Petra Pojeta in vodnice Branke Rajner ter petih izkušenih planincev odpravili na pot.

Zgodaj zjutraj smo se zbrali na avtobusni postaji, kjer nas je pobral kombi, ki nas je odpeljal do izhodišča v dolini Krme. Obuli smo pohodne čevlje, preverili opremo, si oprtali težke nahrbtnike in se napotili proti Triglavskemu domu na Kredarici. Pot je bila dobro označena, a na določenih mestih tehnično zahtevnejša, predvsem na izpostavljenih odsekih. Prva daljša postojanka je bila pri pastirskem stanu Prgarca, kjer smo si vzeli nekaj časa za počitek in osvežitev, nato pa smo po markirani poti nadaljevali pohod v smeri Kredarice čez Kurico do Konjskega sedla (1782 m).

Po dobrih sedmih urah hoje smo prišli do koče na Kredarici (2500 m), kjer smo si odpočili. A že kmalu smo si nadeli opremo in se začeli vzpenjati proti vrhu. Prek



Foto: arhiv OŠ Ob Rinži

grebena in Malega Triglava smo se povzpeli na sam vrh Triglava – do Aljaževega stolpa. Na vrhu smo se fotografirali, opravili tradicionalni krst in uživali v prelepih razgledih drugih slovenskih vrhov (Škrlatica, Rjavina). Po krajšem oddihu smo se varno spustili nazaj do Kredarice, kjer smo večer zaključili z večerjo in prijetnim druženjem pred spanjem.

Po zgodnjem zajtrku in zadnjem pogledu na Triglav smo začeli spust nazaj v dolino Krme. Vreme je bilo odlično, brez oblakov, kar nam je omogočilo, da smo med potjo uživali v čudovitih panoramah in jasnih razgledih na okoliške vrhove. Med spustom smo si večkrat vzeli čas za krajše postanke, fotografiranje in občudovanje narave.

V dolino Krme smo prispeli v popoldanskih urah, utrujeni, a izjemno zadovoljni z uspešno opravljenim podvigom. Po krajšem počitku in osvežitvi smo se s kombijem odpravili nazaj proti domu, polni nepozabnih vtisov in ponosa na skupni dosežek.

Dvodnevni pohod na Triglav nam bo še dolgo ostal v spominu kot nepozabna izkušnja, polna lepih trenutkov in dobrega vzdušja.

Bogatejši za novo izkušnjo se zahvaljujemo vsem, ki ste nam to omogočili: Planinskemu društvu Kočevje in Občini Kočevje, Francu Šalamonu, ki je že 45-krat stopil na očaka, Tomažu Špeharju, Tomažu Miheliču, Boštjanu Pipanu in Petru Kolmaniču, prevozniku Viliju Ilcu ter OŠ Ob Rinži in Branki Rajner.

Zoja Pipan Fajfar in Branka Rajner

Medsebojna podpora, pomoč in spoštovanje

V svetu, kjer nas na vsakem koraku spremljajo konflikti in zgodbe o nasilju, postaja vse bolj pomembno, da kot družba začnemo aktivno spodbujati empatijo, medsebojno pomoč in nenasilno komunikacijo. Takrat ko to postanejo naše vrednote, bomo z drugimi lažje sobivali, konflikte pa bomo reševali konstruktivno in brez nasilja.

Pomembno je, da v tem duhu vzgajamo otroke že od malih nog, tudi v šolskem okolju. Želimo, da začutijo, da so to temelji za varno in vključujočo družbo, kjer se vsi lahko razvijamo in rastemo. S tem namenom smo 7. in 8. oktobra za vse učence izvedli dan dejavnosti z naslovom Medsebojna podpora, pomoč in spoštovanje. Naš cilj je bil, da med učenci spodbudimo občutek empatije ter zavedanje, da je medsebojna pomoč gonilo družbe. Sporočiti smo želeli, da z dobrimi deli prav vsak lahko poveča količino sreče na svetu – zase in za vse, ki jim pomaga. Hkrati s tem tudi drugim omogoči, da začutijo ob-



Foto: Zarja Golouh

čutek sreče in hvaležnosti in s tem poveča verjetnost, da bodo dobroto tudi oni delili naprej. Tako lahko že z malimi dejanji in drobnimi prijaznostmi pripomoremo k lepšemu in prijaznejšemu svetu.

O tem je z otroki govoril policist PP Kočevje, ki je poudaril pomen nenasilnega reševanja konfliktov ter učence opomnil, da je vsak posameznik odgovoren za svoja dejanja. Pomembno je, da drugemu ne povzročamo škode ter da na opaženo nasilje takoj opozorimo pristojno osebo. Obiskali so nas tudi učitelji in učenci iz OŠ Ljuba Šercerja, ki so nam pokazali, kaj pomeni to, da ima nekdo posebne potrebe, s kakšnimi težavami se te osebe soočajo, kakšno pomoč potrebujejo in kaj počnejo v šoli. Njihov obisk se nas je globoko dotaknil – s seboj so namreč prinesli veliko topline in veselja ter nas naučili, da je mogoče razumeti, spoštovati in občudovati tudi tiste ljudi, ki so drugačni od nas – ne glede na to, da se sporazumevamo na različne načine, da se soočamo z različnimi izzivi in svet vidimo z drugih zornih kotov.

Starejši učenci so bili deležni tudi usposabljanja o prepoznavi srčnega zastoja in izvajanju temeljnih postopkov oživljanja, ki ga je vodila ekipa SUC Kočevje. Reševalci so učencem povedali, da lahko s tem znanjem čisto vsak pomaga rešiti življenje ter da je pomembno, da smo pripravljeni ponuditi pomoč, saj imajo naša dejanja v trenutkih, ko je treba reševati življenje, ogromen vpliv.

Preostali del dneva pa so učenci preživeli s svojimi razredniki in sošolci. Skupaj so želeli v vsakem razredu ustvariti prijetno, varno in sprejemajoče okolje, znotraj katerega so prek različnih delavnic in debat spregovorili o empatiji, nenasilju, reševanju konfliktov, sreči in medsebojnem sodelovanju. Učenci so pri aktivnostih radi sodelovali, z učitelji so se še malo bolj povezali in po končanem dnevu dejavnosti so domov odšli polni novih vtisov ter z mislijo, da so medsebojna podpora, pomoč in spoštovanje vrednote, na katerih si želimo delati prav vsi – skupaj.

Hvala vsem sodelujočim za njihov čas, trud in odličen vzor.

Peter Gradišar in Zarja Golouh

Razigran Teden otroka na OŠ Ljuba Šercerja

Poslanstvo učitelja postaja iz generacije v generacijo zahtevnejše. Zavedamo se, da je prav zgled tisti, ki najbolj vzgaja, in ne samo razum s trdo roko. Zagotovo vsak otrok in mladostnik poleg poučevanja potrebuje tudi vzgojo in kanček ljubezni s potrpežljivostjo, ne glede na čas, ki mu pripada.

Zveza prijateljev mladine Slovenije že vrsto let v oktobru teden dni tematsko obarva v ta namen. Letošnje vodilo je Otrok, nepopisan list!, na katerega pišemo vsi, ki vstopamo v njegovo življenje. Sooblikujeta ga še čas ter okolje, v katerem odrašča. Tudi na naši šoli sledimo rdeči niti programa, zato del dopoldneva posvetimo skupnim druženjem v šolski telovadnici. Svetovalna delavka je predstavila program razrednikom, ti pa so s skupnimi idejami in predlogi sooblikovali tematski teden ter iskali vzporednice med otroštvom nekoč in danes. Med glavnim odmorom smo se v šolski telovadnici zbirali učenci in zaposleni. V ponedeljek smo se družili ob plesu in glasbi. Učenci 3. in 4. razreda so prikazali stare plese in k dejavnosti povabili vse prisotne.



Foto: Beti Malinovič

Tako smo skupaj zarajali ob petju starih pesmi. Učenci 9. razreda so nas popeljali v današnji čas in zaplesali v sodobnih ritmih elektronske glasbe, kot se za najstnike spodobi. V torek smo se odpravili v kino. No, v šolsko telovadnico, ampak s kokicami! Torej sodoben čas s starim filmom, ki ga pozna prav vsak, a je še zanimiv. Ogledali smo si črno-beli film Kekec, ki nas je popeljal v čas pastirjev, življenja brez elektronike in sobivanja z naravo. V sredo je bila na vrsti kulinarika. Učenci posebnega programa veliko časa preživijo v kuhinji, saj se učijo za življenje. Glede na tematiko so se odločili, da pripravijo nekaj iz starega kruha. Moto jim je bil rek naših babic: » Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga!« Zato so ostanke kruha od obrokov preobrazili v nekoč priljubljeno sladico 'pohane šnite'. Ker je bil odnos do kruha nekoč bolj spoštljiv, pa še kruhov narastek, prelit z medenim mlekom. Da pa smo se hitro vrnili v sedanjost, so nas presenetili še s popularnimi svetleče okrašenimi kolački. Četrtek so nam mavrično obarvali učenci 7. in 8. razreda. Pripravili so ustvarjalno delavnico, kjer smo se igrali z barvami in ustvarjali poslikave. Na poti ustvarjanja so nas vodile različne zvrsti glasbe. Nastale umetnije bodo s svojo igrivostjo krasile šolo. Teden smo zaključili s športnimi aktivnostmi. Petošolci so poskrbeli, da smo se do dobrega razgibali. Skupaj smo se igrali stare igre, ki so odraslim še kako poznane, a pri mlajših generacijah kar malo pozabljene. A se še spomnite iger ristanc, gnilo jajce in trden most? Tematsko obarvan teden je minil še hitreje kot običajno. Morda se bomo še kdaj igrali trden most, morda prosili starše, da nam pripravijo 'pohane šnite' ali zarajali na kakšnem praznovanju ob abrahamu. Lepo je biti v sedanjem času, včasih pa je še lepše pokukati v preteklost, da ne pozabimo svojih korenin.

Petra Rubin Gavrić, Valerija El Habashy

Teden otroka na OŠ Stara Cerkev

Za starše so otroci največje bogastvo, za nas učitelje pa učenci predstavljajo izziv, saj se lahko kot dobri vzorniki in pedagogi izkažemo. Rožnati oktober, kot ga poimenujemo, je mesec, ko se Teden otroka tradicionalno dogaja že 70. leto. To je teden, ki ga učitelji popestrimo z različnimi prijetnimi dejavnostmi. Letošnja tema poslanice je bila Otrok, nepopisan list. Če smo malo ustvarjalni, si predstavljamo, da se vsak otrok rodi kot čisto bitje, ki ga lahko oblikujemo s pomočjo dobre vzgoje, uporabnega šolskega sistema, zrele družbe in varne okolice v osebo, ki bo naprej prenašala vse te zgoraj naštete elemente. Čas otroštva mora otroku ponujati veliko ljubezni, topline, zdravih medsebojnih odnosov, varen dom in okolico, pa tu spodbudo ter priložnosti za razvoj talentov in interesov.

Koordinatorica za Teden otroka na OŠ Stara Cerkev je bila učiteljica Irena Hodnik, ki je 11. oktobra izpeljala akcijo Drobtinica, kjer so učenci lahko kupili kilogram kruha, zbrani denar pa namenili ustanovi Rdečega križa, ki bo poskrbel, da bo ta šel v roke pomoči potrebnim. Prav tako je sklicala prvi sestanek šolske skupnosti, kjer so se predstavniki vsakega razreda pogovarjali z lokalnim policistom, svoje delo sta predstavili tudi šolska psihologinja in svetovalna delavka, prisluhnili so načrtu projekta Zdrave šole ter poudarili, kako pomemben je pristen stik učenca z učiteljem. Med glavnim odmorom nas je ves teden sproščala glasba šolskega radia Štorklja. Učenci razrednega pouka so se eno šolsko uro zibali v ritmu poskočne popularne glasbe. Zvrstili sta se ekskurziji za 3. in 6. razred ter kulturni dnevi preostalih razredov. Velik poudarek je bil na likovni in literarni ustvarjalnosti. Učenci so lahko en dan uživali v pravem samopostrežnem zajtrku s presenečenjem – to so bile palačinke. Učenke šestih razredov so izvedle vse bolj priljubljen tip japonskega gledališča kamišibaj. Učencem nižjih razredov so pripovedovale pravljico Muca Copatarica. Četrtošolci so s šolsko knjižničarko v sosednjem vrtcu enote Mojca prebrali pravljico Medvedek se uči voziti kolo. Prav tako so imeli v knjižnici kviz, kjer so pokazali, kaj vedo o različnih znanih pravljicah in o njihovih avtorjih. Učenci so si ta teden najbolj oddahnili, saj je to vsakoletni teden brez ocenjevanja.



Foto: arhiv OŠ Stara Cerkev

14. oktobra so tudi učenci naše šole sodelovali na prireditvi vseh štirih kočevskih osnovnih šol Pozdrav otrokom. Program so s pesmijo Za otroke popestrili starejši učenci otroškega pevskega zbora pod mentorstvom Jasmine Tomšič, prvi razredi so odpeli pesmico o Mravlji in polžu, učenci tretjih razredov so bili navihane Pike Nogavičke, peti razred je deklamiral pesem Otroci dišijo, zaplesali pa so tudi učenci četrtih razredov in s točko pokazali folklorizirani ples zibenšrit Psiček nima repa več.

Naša šola je odeta v tople barve in ko vanjo stopiš, začutiš obdajajočo jesen, ki prinaša buče, kakije, kostanj, slastne mandarine in KROMPIRJEVE POČITNICE.

Jasmina Arko

Kočevsko in trajnostni turizem

Kočevsko je regija, ki jo zaznamujejo prostrani gozdovi ter bogata naravna dediščina in kulturna zgodovina. Čeprav je bilo to območje dolga leta nekoliko odmaknjeno od glavnih turističnih tokov, se v zadnjih letih vse bolj uveljavlja kot pomembna destinacija, predvsem z vidika aktivnosti trajnostnega turizma.

Trajnostni turizem, ki spoštuje naravno in kulturno dediščino ter na prvo mesto postavlja lokalno skupnost, postaja ključni element razvoja kočevske občine, saj prinaša priložnosti za ohranjanje edinstvenosti te regije, hkrati pa spodbuja gospodarsko rast in krepi povezanost prebivalcev z okoljem.

Osrčje naravne dediščine Kočevske predstavljajo gozdovi. Regija se ponaša z eno najvišjih pokritosti z gozdovi v Evropi, kjer lahko najdemo tudi pragozdne ostanke, med katerimi izstopa Pragozd Krokar, ki je uvrščen tudi na UNESCOV seznam svetovne dediščine.

Trajnostni turizem na Kočevskem temelji na spoštovanju narave in njenih ekosistemov. Pohodništvo, kolesarjenje, opazovanje divjih živali in številne izobraževalne poti, kot so Orlova, Risova in Borovška pot, so odlični primeri praks, ki privabljajo obiskovalce, ne da bi škodovale okolju. Kočevsko je dom nekaterih ogroženih živalskih vrst, kot so rjavi medved, volk in ris. Povečanje zanimanja za naravni turizem spodbuja tudi lokalno prebivalstvo, da vzpostavlja trajnostne rešitve, ki zagotavljajo dolgoživost teh ekosistemov ter spodbuja domačine, da npr. opravijo izobraževanja in postanejo specializirani lokalni vodniki in zagovorniki narave.

Prakse trajnostnega turizma neposredno vplivajo tudi na lokalno gospodarstvo. Kočevsko, ki se je tradicionalno opiralo na gozdarstvo, danes odkriva nove gospodarske priložnosti v turizmu. Rast povpraševanja po lokalnih izdelkih, nastanitvah in doživetjih spodbuja nastanek manjših podjetij in ustvarja nova delovna mesta.



Naravna dediščina na Kočevskem ponuja številne priložnosti za razvoj trajnostnega turizma • ***Foto: Jošt Gantar***

Lokalni pridelovalci hrane, gostinci, ponudniki nastanitev in obrtniki igrajo ključno vlogo pri razvoju trajnostnega turizma. Izdelki, kot so gozdni med, sir, ter drugi obrtniški rokodelski izdelki, privabljajo turiste, ki cenijo lokalno pridelano hrano in izdelke. Tudi tukaj je pomembno, da izdelki in pridelovalci sledijo trajnostnim načelom – uporabljajo lokalne in naravne materiale ter s tem ohranjajo avtentičnost lokalnega okolja ter hkrati iz turizma ustvarjajo prihodke.

Turizem krepi tudi občutek pripadnosti lokalni skupnosti, spodbuja inovativnost in podjetništvo med lokalnim prebivalstvom ter krepi sodelovanja med različnimi deležniki v regiji – od turističnih organizacij do vseh manjših ponudnikov, ki skupaj ustvarjajo zgodbo turizma in v sodelovanju načrtujejo razvojne strategije prihodnosti.

Z naravnimi lepotami Kočevske sta neločljivo povezana tudi kulturna dediščina in zgodovina območja. Od zapuščenih vasic kočevskih Nemcev do ohranjanja in interpretacij drugih zgodovinskih zgodb ter lokalnih zgodovinskih znamenitosti, ki razkrivajo zgodbe ljudi, ki so tukaj živeli in delovali.

Čeprav turizem prinaša številne priložnosti, lahko v prihodnosti, brez premišljenega in odgovornega načrtovanja, pride tudi do kakšnih izzivov, ki bi turizem oddaljili od začrtanih trajnostnih smernic in nalog za ohranjanje občutljivega ravnovesja med povečevanjem števila obiskovalcev in varovanjem naravne ter kulturne dediščine. To vključuje tudi dolgoročno načrtovanje upravljanja virov, infrastrukture in turističnih tokov. Pomembno je tudi ozaveščanje obiskovalcev in lokalnega prebivalstva o pomenu varovanja okolja, zmanjševanja odpadkov ter neškodovanja občutljivih ekosistemov.

Kočevski gozdovi, pragozdovi in bogata zgodovina ponujajo neštete priložnosti za razvoj turizma, ki spoštuje naravo, lokalno skupnost in kulturno dediščino. S premišljenim načrtovanjem, vlaganjem v trajnostne rešitve in sodelovanjem vseh deležnikov ima Kočevsko priložnost, da se še bolje uveljavi kot destinacija, kjer turizem in ohranjanje okolja delujeta v medsebojni harmoniji. Trajnostni turizem ponuja priložnost, da ohranimo naravno in kulturno dediščino za prihodnje generacije, hkrati pa omogočimo razvoj lokalne skupnosti in gospodarstva. Tako bo Kočevsko ostalo posebna in edinstvena destinacija, kjer narava in kultura skupaj ustvarjata svetlo prihodnost turizma in regije v celoti.

Nadija Kolmanič



Dan odprtih vrat enot Vrtca Kočevje

V Vrtcu Kočevje smo 1. oktobra, ob svetovnem dnevu starejših, organizirali dan odprtih vrat enot Mojca, Narcisa, Ostržek, Brlogec in Čebelica, v sklopu katerega smo povabili tudi upokojence in upokojenke, ki so bili del naše ustanove v preteklosti. Dogodek je potekal v okviru projekta Pokloni čas, polepšaj dan, ki spodbuja medgeneracijsko sodelovanje ter krepi vezi med mlajšimi in starejšimi generacijami.

V vseh petih enotah vrtca so bile za otroke, starše in obiskovalce organizirane različne dejavnosti, ki so bile tematsko povezane s področjem izboljšave, poimenovanim Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj. Zavedamo se, kako pomembno je že najmlajšim privzgojiti spoštovanje do okolja in naravnih virov, zato smo to vključili tudi v tokratni dogodek.

Obiskovalci so imeli priložnost sodelovati v različnih delavnicah. V enoti Mojca so zaposleni in otroci obiskovalce pričakali v skupnem osrednjem prostoru ter jih povabili h gibanju na gibalno minutko, nato pa so z njimi ustvarjali jesensko drevo, sove in mušnice. V enoti Ostržek so izdelovali jesenske slike, drevesa, okvirje, tiskali s pečatniki, slikali z naravnimi barvami, izdelovali ježke iz slanega testa ter strašilo in buče iz blaga. V enoti Brlogec so izdelovali vizitke z lepimi mislimi, ki so jih podarili starejšim, v enoti Narcisa pa so se z obiskovalci igrali igro ristanc ter izdelovali punčke iz cunj. Enota Čebelica je pripravila veliko raznovrstnih dejavnosti, ki so potekale tudi v atrijih ter na terasi enote. Ustvarjali so s storži, izvajali gibalne igre s kostanjem, se igrali z naravnim materialom, ustvarjali drevesa in živali, gozdne hiške, pripravili čutno pot, izdelovali lepljenko, obešalnik za ključe in še veliko drugega. Otroci so s pomočjo vzgojiteljev pripravljali preproste obroke – sladice iz lokalno pridelanih sestavin – in se učili o pomenu zdrave prehrane.

Dan odprtih vrat je bil izjemno uspešen in obiskovalci so izrazili zadovoljstvo nad pestro ponudbo dejavnosti ter prijetnim vzdušjem. Takšni dogodki nas opominjajo na pomembnost medgeneracijske solidarnosti ter na to, kako ključna je vzgoja o trajnostnem načinu življenja že v najzgodnejših letih. Vrtec Kočevje se s takšnimi projekti trudi prispevati k boljši prihodnosti – tako za otroke kot tudi za širšo skupnost.

Nevenka Vesel

Zelena oaza sredi uspavane lepotice

V zadnjem času številni politiki ter strokovna in preostala laična javnost omenjajo podnebne spremembe in njihove škodljive vplive na naravo, živali in ljudi. Skrb vzbujajoča je tudi želja po pretiranem poseganju v zelena urbana okolja z urejanjem travišč in drugih zelenih površin. Seveda tu nismo izvzeti niti mi. Še toliko bolj je pomembno zavedanje, da imamo tudi na Kočevskem številne naravne vrednote in druge znamenitosti, ki jih je treba ustrezno zaščititi. Pogosto pozabljamo na našo uspavano lepotico – reko Rinžo. Svoj pečat ji daje otok, ki je prikupna zelena oaza v urbanem središču, kjer so si svoje domovanje poiskale različne živali. Na tem otoku se zadržujejo in v varnem okolju gnezdijo predvsem vodne ptice. Najpogostejše so race mlakarice, ki jih je v zadnjih letih čedalje manj. Letos je samička peljala svoje mladiče v bližnjo okolico, kar pa je bilo zanjo na poti v varnejše zavetje reke Rinže na žalost usodno, saj jo je brezobzirni voznik povozil ob robu cestišča. Za pet mladih račk, ki so ostale brez mame, so srčni domačini ustrezno poskrbeli. Prav zaradi tega je izrednega pomena, da se ne posega v naravno okolje in posamezne habitate, kjer vrsto let domujejo divje živali, s katerimi se moramo ljudje naučiti sobivati. Želje in pobude laične javnosti velikokrat težijo k nestrokovnemu poseganju v tovrstne habitate v urbanem okolju, vendar je z vidika zavarovanja živali in rastlin, ki so zakonsko zaščitene, to nedopustno in prepovedano, kljub morebitnemu neurejenemu videzu. Seveda so dejavnosti in posegi dopustni v skladu z zakonom, vendar je vsako tako ravnanje treba skrbno preučiti z vidika upravičenosti in neškodljivosti za habitate populacij rastlinskih ali živalskih vrst. Ob tem je treba upoštevati časovne omejitve predvsem v času, ki sovpada z njihovimi življenjsko pomembnimi obdobji, kot je čas gnezditve.

Muhamed Delić

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Antoine de Saint-Exupery
Mali princ
Beletrina, 2022

Francoski pisatelj Antoine de Saint-Exupery je zgodbo Mali princ prvič objavil leta 1943 v ZDA. Sam je knjigo tudi ilustriral. Prevedena je bila v 180 jezikov, za prvi slovenski prevod pa gre zasluga pesniku Ivanu Minattiju. Pripoved se začne z opravičilom mladim bralcem, ker je to knjigo posvetil prijatelju, za katerega pravi, da je odrasel bralec, ki razume otroške knjige. Saint-Exupery namreč meni, da otroci dobro razumejo svet in da so pravzaprav odrasli tisti, ki jim je venomer treba kaj razlagati.
Mali princ je pripoved o srečanju pilota, ki je strmoglavil z letalom sredi puščave, in malega dečka s tujega planeta. Deček živi sam na svojem malem planetu, asteroidu B612. Vsak dan omete vulkane, skrbi za prelepo vrtnico in uživa v sončnih zahodih. Nekega dne pa pride na Zemljo, a še prej obišče šest drugih asteroidov, ki ponazarjajo človeške značilnosti. Tudi na Zemlji ga čudi veliko stvari. Med svojim bivanjem občuduje polja vrtnic in takrat zelo pogreša svojo vrtnico, udomači lisico, spozna kretničarja, kačo strupenjačo … Marsikaj spozna in raziskuje, ker išče nekaj vrednega. Ko pa spozna pilota, z njim splete pristno vez. Skupaj se odpravita iskat vodo v puščavi in jo najdeta med ruševinami. V času, ki ga preživita skupaj, spoznata veliko modrosti in življenjskih naukov. Mali princ pilotu pokaže pot do bistva, ki ga ne vidimo z očmi, ampak s srcem. Za gledanje s srcem pa so potrebni raziskovanje, spoznanja in seveda pogum za spoprijemanje z neznanim. »Naravnost za nosom ne prideš prav daleč …«
S svojo nedolžnostjo, ljubeznijo in upanjem nam Mali princ predstavi čist pogled na svet, da bi ljudem odprl oči za lepoto okrog njih, ki je ne vidijo, ker jih slepijo njihove strasti in napake. »Kdor hoče videti, mora gledati s srcem. Bistvo je očem nevidno,« je glavno sporočilo čudovite knjige.

Laura Nowlin
Če bi bil takrat z mano
Učila, 2024

Ko Laura Nowlin ne piše, dela v knjižnici, kjer od obiskovalcev velikokrat dobi navdih za svoje zgodbe. Pričujoči roman nam pričara mladostniško ljubezensko zgodbo. Autumn in Finn sta bila svojčas neločljiva, zdaj pa po najboljših močeh poskušata ubirati vsak svojo pot v življenju in se izogibati drug drugemu. Autumn živi življenje s fantom Jamiejem in obkrožena z veliko prijatelji, medtem ko je Finn postal najpopularnejši fant na šoli. Ko pa se vseeno srečata, čustvom ne moreta ubežati. Zakaj je tako? Sta se res toliko spremenila ali je neizmerljivi vpliv tistih, ki so jima najbližji, kriv za njun razhod. Autumn velikokrat preplavijo misli in čustva, da bi moralo biti vse drugače in kako drugačno bi bilo lahko njuno življenje. Iskrena, ganljiva ljubezenska zgodba, prežeta s čustvi in obžalovanjem.

Jojo Moyes
V tvoji koži
Mladinska knjiga, 2024

Jojo Mojes, britanska pisateljica priljubljenih ljubezenskih romanov, nam najbolj znana po uspešnici Ob tebi, s katero je ganila bralke po vsem svetu, po njej pa je posneta tudi filmska različica, nam v novem romanu V tvoji koži razgrne pripoved o dveh ženskah, ki si ne bi mogli biti bolj različni, a se prav zaradi teh razlik druga od druge marsičesa naučita. Trenutek naglice, zmedenosti na nenavaden način preplete življenji Samanthe in Nishe. Obe se v istem času znajdeta na plavanju, in ko Samantha odhiti v službo samo v natikačih, vzame napačno športno torbo, v kateri so namesto njenih trpežnih čevljev salonarji z vrtoglavo visoko peto. To ugotovi tik pred pomembnim poslovnim sestankom. Na drugi strani pa je besna in razdražena Nisha, saj je pravkar ugotovila, da jo je njen bogati mož zamenjal za 'mlajši model', zato zdaj obupno potrebuje svoje odtujene salonarje znane blagovne znamke, pregrešno drage, ki ji poleg tega dajejo občutek samozavesti, saj so kot kakšen talisman … V njih se bo pogumno in neizprosno pogajala za tisto, kar ji pripada ob ločitvi. A niti ne sluti, zakaj so številnim vpletenim v to zgodbo ti salonarji tako pomembni. Samantho obremenjujejo povsem druge težave – brezposelni, depresivni mož, odnos s hčerko, v službi pa naporni šef.
Roman V tvoji koži je grenkosladka pripoved, hkrati pa je duhovita zgodba o Samanthi in Nishi kot hvalnica ženski solidarnosti.

ISKRICA

»Zmaga ne pomeni vedno biti prvi, temveč to, da si boljši kot kadar koli prej.«

(Bonnie Blair)

ZANIMIVOSTI - super luna

Superluna, včasih Perigejeva luna, je pojav, ko je luna najbolj blizu Zemlji. Luna namreč kroži po eliptični orbiti. Razdalja med luno in Zemljo se spreminja tekom meseca in leta. Najdlje stran je 405.000 km, kar se imenuje apogej ali vrhunec, ko pa je najbližje, to imenujemo perigej. Ko perigej sovpada s polno ali prazno luno, to imenujemo superluna. Superlune presegajo povprečno velikost lune za približno 8 odstotkov in se lahko zdijo 16 odstotkov svetlejše. Izraz superluna je prvi uporabil astrolog Richard Noelle leta 1979. Superluna vpliva na naš planet na več načinov. Ker je luna bližje Zemlji, je njena gravitacijska sila močnejša, kar povzroči višje plimovanje, znano kot perigejske plime. Poleg tega številni verjamejo, da polna luna, še posebej superluna, vpliva tudi na naše razpoloženje in vedenje.

Oktobrska superluna je bila na nebu v četrtek, 17. oktobra, ob 13.26 po našem času. Nekateri jo imenujejo tudi lovčeva luna. Ime izvira iz časov, ko so lovci izkoristili njeno svetlobo za lov in pripravo na prihajajočo zimo.



Foto: www.pixabay.com

KOLEDAR DOGODKOV

KDO?	KAJ?	KDAJ?	KJE?
Pokrajinski muzej Kočevje	**Odprtje razstave: Od kašče do tovarne. Tekstilana Kočevje včeraj in nikoli več.**	24. 10. 2024, 18.00	Pokrajinski muzej Kočevje
Knjižnica Kočevje	**Kmet na dveh kolesih: predstavitev knjige Sergeja Kosmana**	24. 10. 2024, 18.00	Knjižnica Kočevje
JSKD, OE Kočevje	**Delavnica Ples s cofi (7 do 10 let)**	26. 10. 2024, 10.00	Telovadnica OŠ Zbora odposlancev
JSKD, OE Kočevje	**Delavnica Ples s cofi (od 11 let dalje)**	26. 10. 2024, 11.00	Telovadnica OŠ Zbora odposlancev
JSKD, OE Kočevje	**Delavnica Mažoretke twirl (8 do 12 let)**	26. 10. 2024, 16.00	Telovadnica OŠ Zbora odposlancev
JSKD, OE Kočevje	**Delavnica Mažoretke twirl (od 13 let dalje)**	26. 10. 2024, 17.30	Telovadnica OŠ Zbora odposlancev
JSKD, OE Kočevje	**Modern balet**	26. 10. 2024, 11.30	Center gibanja Rusalka
JSKD, OE Kočevje	**Break dance**	26. 10. 2024, 10.00	Center gibanja Rusalka
JSKD, OE Kočevje	**Hip hop delavnica**	26. 10. 2024, 18.30	Center gibanja Rusalka
ZB Kočevje	**Komemoracija v Parku narodnih herojev**	31. 10. 2024, 16.00	Park narodnih herojev
ZB Kočevje	**Komemoracija pri spomeniku padlim**	1. 11. 2024, 9.00	Pri spomeniku v Stari Cerkvi
ZB Kočevje	**Komemoracija v spomin padlim rudarjem**	1. 11. 2024, 9.00	Pri spomeniku na Roški cesti Kočevje
ZB Kočevje	**Komemoracija v spomin padlim v NOB**	1. 11. 2024, 10.00	Mestno pokopališče Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	**Dan odprtih vrat ob obletnici delovanja muzeja**	2. 11. 2024, 11.00–13.00	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	**Dan odprtih vrat ob obletnici delovanja muzeja**	2. 11. 2024, 13.00–15.00	Likovni salon Kočevje
Knjižnica Kočevje	**Pozdravljen, stres! Delavnica Natalie Lisac**	7. 11. 2024, 18.00	Knjižnica Kočevje
CKZ Kočevje	**Stojnica o sladkorni bolezni**	13. 11. 2024, 9.00–11.00	Tržnica Kočevje
CKZ Kočevje	**Dan slovenske hrane (stojnica)**	14. 11. 2024, 8.00–12.00	Zdravstveni center Kočevje (pritličje)
CKZ Kočevje	**Dan slovenske hrane: Analiza telesne sestave in meritve gleženjskega indeksa**	14. 11. 2024, 9.00–11.00	Zdravstveni center Kočevje (pritličje desno)
CKZ Kočevje	**Dan slovenske hrane: Vaje za križ**	14. 11. 2024, 11.00–13.00	Zdravstveni center Kočevje (2. nadstropje)
CKZ Kočevje	**Dan slovenske hrane: Kuharska delavnica**	14. 11. 2024, 15.00	Zdravstveni center Kočevje (pritličje desno – jedilnica)
CKZ Kočevje	**Dan slovenske hrane: Hranjenje z izgubo nadzora**	14. 11. 2024, 17.00	Zdravstveni center Kočevje (2. nadstropje – predavalnica)
Knjižnica Kočevje	**Flash mob Promocija knjižnic pred Dnevom splošnih knjižnic**	19. 11. 2024, 12.00	Mestna ploščad
GSŠ Kočevje in PMK Kočevje	**Zaključek razstave 150 let Gimnazije Kočevje – predstavitev zbornika**	22. 11. 2024, 18.00	Pokrajinski muzej Kočevje
Knjižnica Kočevje	**Pravljična urica Knjižničar za en dan**	23. 11. 2024, 10.00	Knjižnica Kočevje